

1 Kuldintuxa

Kuldintuxa zaldakuetsi kasak ne kalta zũngajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pábulduki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gaxaneja jalde kaltaki gauwane. Akldé Pábuldu shaldaga miñkualdaldiamake “Aldumaxa zaldakuetsi kalta zũngajienapanaldiamak” gaune tuakue.

Mekuetshi kalta gauwane: Pábuldu Duwe Jesú zũnekuane shalda guashi kasak misha san san kuñbuldu mizhiji saldikshiñguenik, mutshuane mizhatoshi neki kuñbuldu Kuldintuxa mizhá. Kuldintuki kuñbuldu atema kagi Galdesiaxaga nuka. Eñgui baxeñki akldé neki juldiú saná naldagáldekue zhekueñka. Pábuldu exa izhoguẽñ Duwe Jesú zũnekuane shalda guagatshak, matshuwi namak ajañgui Duwe iyapaná (Ajsh 18.1-18). Pábulduja mozhua kalta Kuldintuxa zaldakuetsi kakuzgaune nakldá.

Jinak ai kalta gauwane: Duwe iyapanane Kuldintuxa zaldakuejañga Pábulduk jika agaldukshi kalta akuazakaune nalguák, kakiyokui kakuzgauwane (7.1). Anuñkakue sha ajanashiji, iyajuldunaté nuka Pábuldu agabene nalguák, sha atsha majakue, Duwe ipananekeueki mitsabé izhogakue nake auxabé izhogakue kakbeji jiaga kalta kakuzgauwane (1.11). Akldé akldẽnga Duwe Jesú shalda shi kaxaldiyaldiamak jiaga kagakauwane.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakkbene (1.1-9)
2. Duwe iyapananekeue askuiñgaba kakldegakí ashekuane (1.10–4.21)
3. Sha kakldegatogué Pábulduja jian kakldegakue kakkbene (5.1–6.20)
4. Zhuasewátshi guiyaba (7.1-40)
5. Akldé akzé ishkiyatenek axakuaxane (8.1–11.1)
6. Duwe Jesú ipananekeue sakí ishjuizhaldegakue (11.2-34)
7. Jatetshi Aldunaga sha sha jiba zũnatshishixa (12.1–14.40)
8. Duwe shuane nalgué Jateja izhgaldakshanamakga Asukuá ipananekeue ashuixaldinik kezhgaldakshaldixa (15.1-58)
9. Aldiwe guiyaba kakkbene (16.1-24)

Pábulduja Kuldintuxa

zaldakuek kasak ne kalta kakuzgaune

1 ¹Naski Pábuldu Saldiñga netshi Jateja jañguamak nezhgakugatshak, Asukuá Duwe Jesú Zñekualkajañki ají múldigaba guaxal nakaxanek kalta miñkuzgauwatokuge. Ekí miñgakauwatoxaldatshak Sostene,^a Duwek nauwikaja nekldeja ekíga mimajañguxá ni mimakuák. ²Guatshak maiñ Duwe ipanamine Kuldintuxa^b mishjuizhaldekakuañ Saldiñga netshi Jateja ají giemi minaldaldiamak mimezhgakuxanamakga, Asukuá Duwe Jesú mipanatshaga ají giemikue mimaldekshanekuek kalta miñkuzgauwatokuge. Ekíga na, saldiñga san san zaldakueja mimijanameñga Duwe Jesú “zñekuamalde nak nauwijí Sáñkalda nibaldá” axaldekakue ají kaldekshane. Akze, Duweki nauwijí Sáñkalda izhogamaga na kauwijí Sáñkalda izhuka nakldá.

³Saldiñga netshi Jate Nauwijatega, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na, atemajañ éegaba guañ mimajañgui, muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

⁴Guatshak Duwe Jesú Zñekualka ipanaminéñ zhinik na Nauwijateja éegaba guañ mimajañguane nakna, matshuwi “zeñ nzhakldék” mimakbeyal za izhokuge. ⁵Akze, Duwetshi nekbinéñ zhinik na, Ajateja aldunaxa ji miñgajuezhauxa miñgé guane. Ai zhinik na, aldéñki “me ne”, ají múldigaba muldetua miñgajiñguane. Aldéñ shalda muldetua miñguaxaldiamak mimazukuakshixa. ⁶Ekí zhinik na, Asukuá Duwe Jesú shalda namak kabiñmeñká muldetua amak ibuakuá miñguxá tiuwi. ⁷Akna Asukuá Duwe “mija kagik nagakuéñ” jañgui jiaktuabinogeñki, e ipanaminekuekgaba ají Aldunakga ji jue miñzukuá naldakí muldetua mizhgaunexaldiamak auxaga mimatshishixa. ⁸Akna kaiga zhinik auxa zexaldieñka yo Jatejañki muldetua aldéñ za alduna ishalga mimezhokshaldixa. Ekíki auxa zegatshak, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú naldiñga mokue kagik nagatshak, ni ji shalda miñgatsé mimatuazhaldiamak. ⁹Akze, Jatejañki ji miñkatshaldixa guakldanamak za atshixa. Aldéñki Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na mimeshkabakualdiamak mimezhgakuxane nakldá.

Duwe ipanankue atsauñshi ashekuane

¹⁰Gajakue, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú miñgakuañnék zhuxañga ekí miñgakuañnexaldikue. Muldetua askuiñgaba mizhekualdaldí.

^a 1.1 Ajsh 18.17 ^b 1.2 Ajsh 18.1

Akze ezuaque, ezuañgaba miñneshi zhekualdagábaki, askimimé alduna jañgui, askuiñgaba mashi miyakldañkaldixa ishkualdi zhekualdakue ni mimajañgukú. ¹¹Jinak ekí miñmeyakí. Kaldué tshuk zaldakueja maiñgabaga atsauñshi, múldigaba zhiksashiji mizhekue nagabemine nak. ¹²Ekí miñmeyaldatshak ekí miyatshixa miñmeyaldikue: Maiñgabaga anuñkake nas za shi minagitixakue ishkaldeshi, anuñkake Apulduk^c za shi miyagitixakue ishkaldeshi, anuñkake Pégulduk^d za shi miyagitixakue ishkaldeshi. Jiak anuñkake Duwe Jesúk za shi miyagitixakue mishkaldeka.

¹³Ekí mishkaldegatshake, Duwe Jesúki ezuaque ne, ¿ezuatshiki, ezuatshigaba izhuká jana mishkaldekáki miñnegakí shi na? Azhi ekí mishkaldexaldixaki ¿nas shi mimitsaldí shuanakú? Azhi nik mimajaukshatshak, ¿nas nuxa namak najañguamine mimawatualdiamak shi mimajaukshaná? ¹⁴Naski maiñ nañga agatsé Kaldispu, Gayu na nik kajaukshiji na, exa zhinik akldé nik jaukshazhánuge shalda Jate “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁵Ekíki ni meja nas namak minajañguxa mimawatualdiamak nuxa nik mimajaukshanuge nexabináldiamak. ¹⁶Akze, naski Estépana tshuk zaldakue jiaga nik kajaukshanuge. Exa zhinikga ni me akldé jaukshanuge be nagisegakí. ^e ¹⁷Akbiñgaki Duwe Jesújañga kágubakue nik kajaukshaldikuamak nakagazháne. Akze, aldéñ zñekualdal naklde shalda guaxaldikuamak zñake nakaxane. Ekí guagatoxaldatshake, kágubakue ishkuéja múldigaba atemañ za shizhaldiyamak agatsaldí shizhiyazhúge. Azhi ekí atshanakuashíñki Duwe kaldixa axaldi nauwitsaldí shuane shalda niñkauwañki, kama ikushi aguáñ akzukuanaka naldashá.

Jate za ishkué tunazñaka

¹⁸Akze, guiyaba tu za nogakueñka aldeyatukakuejañki Duwe Jesú zñekualdaldiamak kaldixa axaldi shuane shalda aldukatshak, eñki axesúñze nuxa shuane ajañguxa. Ne nasuñ zñake namak kajañguéñ zhinik na, Jateja ají kamak zñekualka nakldá. ¹⁹Ai shaldaga na Jateja ají múldigabak ekí guashi sezheklde:

“Mieldekueki kauwizhéñgaba auxaga ishkué itshankakue nanaldixa, nasga na ni ji jiaga aksékue nuxa ne kezgualdikue.

Ekíga na, mieldekueki muldetua jañguxa itshankakue nanaldixa, nasga na muldetua jañguazhékue nuxa ne kezgualdikue nzha.”^f

²⁰Ekí guagatshakna káguba kauwizhéñgaba auxaga ishkué itshankakueki, ¿Jateja sakí shi kajañguaka na? Azhi guiyaba matshuwi shitiyane itshankakue, azhi kaiga zalda shizhaldixák sakí zegatuka,

^c 1.12 Ajsh 18.24 ^d 1.12 Pégulduga na Sepa. ^e 1.14-16 Ajsh 18.8; 19.29; Alm 16.23
^f 1.19 Is 29.14

sakí zexaldixa auxaga kakué itshankakue, ¿Jateja sakí shi kajañguaka na? Akze, Jate jañguagáldekue, kauwizhéñki ishkué izhajankakue ne, ¿Jatejañki axesé nuxa ajañguxa kezguakí shi na?^s 21 Jinake ekí miñmeyakí. Saldiña netshi Jate za auxaga ishkué izhogéñ zhinik na, kágubakue ishkuéñ zhinik me nuxa ni mitsák aldéñ “me nzha” kakwashegasháka kajañguane nak. Ekí ne, aldéñga na Asukuák zñekuanane shalda shi kizhiyatshak, mieldekuejañki namak ajañgui, iyapanatshakna kekualdaldixa kajañguane. Ne ishkué izhajankakuejañki ekí shi kizhixá axesé nuxa ajañguxa.

22 Akze, nasaná juldiúkuejañki janshizhe ajanashaté atú guazhámak atshaté atuwéñ zhinik za na, Duwe namak ajañguaka kakldeka. Ne, nasaná naldagáldekueja^t zñake múldigaba ishkuék kagabeyéñ zhinik za na, Duwe namak ajañguaka kakldeka. 23 Ekí kakldegatshak jiaga, nasuñki Duwe Jesú zñekualdaldiamak kaldixa axaldí shuane shalda za gakuaka. Ekí nasaná kuejañki aldukatshakna, kakldunazháldi Jatetshi jiúñguldak zhinik kejudukshi guxá jana kakzukuxa. Ne axautshi sanákuejañki Duwe ekí shuane aldukatshakna, axesé nuxa ajañguxa. 24 Naldatshak Jateja ají aldexaldiamak kezhgakuxane, nasaná juldiú azhi axautshi sanákuejañki, Duwe zñekuanane shalda kakbeyatshak ekí kakldeka: “Jateki auxaga ishkuéñ, saldiña kama axaldéñ na, Asukuá Duwe Jesú zhinik zñekualdaldixa janaktune shakldá” kakldeka. 25 Ekí Jate zñekuanane, anuñka nekue bualki eñki axesé nuxa ajañguxa. Naldatshak káguba ishkuéñ zhinik saldiña janagatuaka guashiñki, Jateki akaldak ishkuéñ zhinik ekí atshane. Ekíga, Jateja Asukuá shuixal gaxaneki, ni me ikualdaka kama axaldaldazhé ajañguxa. Ekí ajañguatshak jiaga, aldéñki saldiña kágubakue kauwíj kamak ajanashaka guashiñki zhakaldak ají kama na atshane nakldá.

26 Gajakue, maiñ sakí mizhoguéñ nuxa Nauwíjateja ají minaldaldiamak mimezhgakuxane be izhgisekui miñgualdí. Atshake jai kagik zaldakue bualki maiña ezuakuañ za na ishkuégaba namine, ezuakuañ za na misanekakue namine, ezuakuañ za akldé akzé tuxekue namine naldashá. 27 Ne, Jatejañki jai kagik zaldakue bualki muldetua egatse jañguagálde atuñkakue na ají naldaldiamak kezhgakuxane. Jinake ekí kezhgakugakí. Matshuwi ishkué itshankakue jiwak kakzukualdiamak. Ekibeña na, kagik zaldakue bualki jueña nekue ají naldaldiamak kezhgakuxane. Ekíki auxaga sanék gua kama axaldekue jiwak kakzukualdiamak. 28 Ekibeña na, jai kagik zaldakue bualki iyapeñguanekue akzaldagálde atuñkakue ají naldaldiamak kezhgakuxane. Ekíki kágubaja ji akzé atuñká ne, aldéñki akzaldagálde nuxa tuñka kakwashekualdiamak. 29 Ekí zñezhgakugéñ zhinik na, ni meja “naski akldé nakzé nalgukuák na Jate nezhgakuxane nakldá” sekuazhikhijí guanazúñnegak.

30 Ne, Saldiña netshi Jateja sakí miñkatshéñ zhinik za na, Asukuá Duwe Jesútshi mimaldekshane. Aldéñ auxaga ishkué izhogéñ zhinik na

Asukuák zunekwane. Akze, Duwe Jesúja sha katshixa zunesabiyatshakna Jate sha axatshazháñkalde jana, janshizhe zúnatuñshane, ají giemikue zunaldekshá guane. ³¹ Akna ají múldigabaja guagamak atshakue: “Mieldeki sekuazhikshaldiake, ake, nauwijí Sáñkalda mitsá janshizhe zuñkatshane shalda za na sekuazhikshakue kagatsaldashá.”ⁱ

Jatetshi Aldunaja za Duwe namak zúnajañgushixa

2 ¹ Gajakue, Saldiñga netshi Jateja ji miñmeyal nakaxane miñmeyatoxaldatshak, naski ishkué ga agatsaldi azhi múldigaba atemañ miñmeyazhánuge. ² Akze, naski ezuañgaba Duwe Jesú shalda za miñmeyaldikuamak izhgakuxanuge. Akldé giemiki aldéñ kaldixa axaldiyane shuigatshak zunekwane miñmeyaldikue itshananuge. ³ Amak Duwe shalda miñmeyal neyaldatshak, “¿janshibé kakkbeya nakzegazhá gualdixá?” nakldeshi na, zhe nakzeshi, tau tau nakzeshi na miñmeyatogukú.^j ⁴ Naski namak mijañgualdiamak múldigaba atemañ ishkué ga agatsaldi shi miñkaldiyazhúge. Ne shi miñkaldiyaldatshake, Jatetshi Aldunajaña ají kamak za “namak ni zúñmé” mimatuñshá guane. ⁵ Ekíki Duwe shalda ishkué ga agatsaldi miñmeñkugéñ zhinik me nuxa “namak nukshí” miñnekshanuge naldagábaki, Jate kama axaldé mituwéñ zhinik na namak jañguamine naldaldiamak.

Jateja janazuñgaktuñkaki ají Aldunaja za zúnatuñshixa

⁶ Ekí ne, Duwe Jesú ipanane akldé guildegatakue zúnake ishkué ga agatsaldi shi kaxaldixa. Naldatshak káguba kagik zaldakue azhi kaiga ldiuwañ sanék gua niuwi axaldekue ishkué aldahamak agatsaldi shi kaxaldiyañkálde. Aikueki akzaldaksánalda na guatók. ⁷ Ekí ne, Saldiñga netshi Jate auxaga ishkué nahamak za sakí janazuñgaktunamak shi kizhixa. Aiki axaña ni mek mu agisekuazháne. Aldéñki kagi gauwagá nogueña, sakí zúxaita janshizhe zuñkatshaldixa janazuñgaktunane. ⁸ Guatshak kaiga ldiuwañ kagik sanék gua niuwi axaldekue Jateja ekí janazuñgaktune ni nauwa kagajienazhá guanane. Akze, kagajiena guanaldíñki, nauwijí Sáñkalda Duwe akaldak, akaldak akzé kaldixa axaldiya akuagazhá akuatalgué naldashá. ⁹ Naldatshak Jatetshi múldigabak ekí sezheklde:

“Mieldekue Saldiñga netshi Jate izhgajañguxakueki aldéñ zhinik zúxaita janshizhe kaxatshaldixa janaktune.

Aiki kágubak tu neká guashiñki zúxaita janshizhe,
kuxak nuká neká guashiñki zúxaita janshizhe,

migajienakue guashiñki zúxaita janshizhe kaxatshaldixa janaktune nakldá.”^k

ⁱ 1.31 Jer 9.24 ^j 2.3 Ajsh 18.9 ^k 2.9 Is 64.4

¹⁰Guane ne, kaiga zúnake Jateja ají Aldunak zhinik au mu zúñgisekuá guane.

Guatshak Jatetshi Aldunajañki saldiñga tuakagaba, akuegaba nahéñ zhinik na, Jateja janaktuatuka ni mek tuñshagá noxaldieñga akuega nakldá. ¹¹Akze, káguba aldunaxa akldegatuka ¿meja shi akualdaka na? Ají aldunaja za guana akué naldashá. Ekibeñga na, Saldiñga netshi Jate sakí akldegatuka ají Aldunaja za guana akué nakldá. ¹²Guatshak Jatejañki káguba kagik zaldakueja jañguakldegamak agatsaldi zúnajañgushagába, ají Alduna naldiñga zúñgene. Ekíki aldéñ éegaba guañ zúnajañgui zeñ zaldaba zúñkatshixa zúñgajieñgualdiamak. ¹³Ekí zúñgajieñguamakbeñga shi kizhixa. Amak shi kizhiyatshakna, káguba ishkuéja shizhiyakldegamak ga agatsaldi shizhiyañkáalde. Ne Jatetshi Aldunaja ji namaklde shizhiyakue zúñsanegatshak, múldigaba shizhiyakue zúñsanegauxabé za shi kizhixa nakldá.

¹⁴Ne mieldeki Jatetshi Alduna ipanazháne, eja sakígaba zúñwashekuatuka nukatshak jiaga, axesé nuxa jañgui, ipanasúñ akzegéñ na agajienazháka. Jinake naldakí. Jatetshi Aldunaja za migajieñguakue nak. ¹⁵Ekí ne, mieldeki Jatetshi Aldunaja aksaneka zúnake, eja tuñshauxa akzúziji, agajienakagaba. Akze, ai Alduna ipanazháneja zúnake e ipanañkaldekuañ sakí jañguañkalduka atuwi, kagajienazháka nakldá. ¹⁶Ai shaldaga na, Jatetshi múldigabak ekí sezhekilde:

“Saldiñga netshi Jateja akldegatuka
¿meja shi akualdaka na?

Azhi Jate ¿meja shi aksanegaka na?”¹

Naldatshak, nasuñ zúnake ají Aldunaga zúñsanegatshakna, Asukuá Duwe Jesúja jañguamakbé zúnajañgushixa nakldá.

Duwe Jesú ipanankue askuiñgaba izhogazháne

3 ¹Gajakue, exaga miñkizhogatogukuéñ Jatetshi múldigaba shi miñkaldiyaldatshak, ají Aldunaja aksanekakue shaxaldiyanakldegamakbeñga shi miñkaldiyazhánaka atunuge. Ne, kagik zaldakue kakldunamak ashekuekue azhi kaiga nuxa Duwe ipanane aldunaxa guildegagá nukakue shaxaldiyanakldegamak nuxa shi miñkaldiyana atunuge. ²Akna shi miñkaldiyaldatshak, somá sumí za gajamakbé, múldigaba nuká guashi me agatsaldi shi miñkaldiyana. Naldatshak guildekldekue gakue kuamalde gajamakbe múldigaba nukexañ jibañ akzé shi miñkaldiyazhánuge. Atshak ekí shi miñkaldiyana kuashíñki, nukazhámínaka nane ne, kaiga jiaga ¿jinak shi nukazhámínakaga na?^m ³Jinak ekí miñmeyakí. Sha atshindana miñzekája miñsanexalga mizhekuakna, ezuakueki axautshikue ji, ji kaxaldé shalda

¹ 2.16 Is 40.13 ^m 3.2 Eb 5.12-13

aldunaxá miñzukulga, múldigaba zhiksashiji za zhekualdalga. Ekí mizhekuéñ zhinik na, Jatetshi Aldunaja aksanegagáldekue, kakldunamak atshindana kakzekája za kaksaneshi ashekuamakga zhekualdashibiná. ⁴Akze, mitsák ezuake, “naski Pábulduk za shagitikuge nakldá,” ezuake “naski Apulduk za shagitikuge nakldá” nexalga minogéñ guana, ¿Jate jañguagáldekue negamakga minekáki miñnegakí shi na?”

⁵Ekí minegatshake, ¿naski me naugák shi ekí minakuák? ¿Azhi Apulduki me nak shi ekí miñguák? Nasuñki egaba Jatetshi nashikue nuxa kaldakna Duwe shalda kabiñmeyatshak namak jañgui ipanamine. Aldéñki nauwiji Sáñkalda nakna, sha sha jiba axatshakualdixa zñngene nuxa axatshál kizhuka naldashiñkaldá. ⁶Akna, zulda nigakuamak, nas misha Duwe Jesús shalda miñmeyanuge. Zulda nigukueni munaldiamak numañ tuwi, nizhí iyashamakbeña na, Apuldujañki akldé akldéña Duwe shalda shi miñkaldiyane. Naldatshak zulda guiyakshiji janañki Saldiña netshi Jateja za na aldunaxaki abisajañ mimakukshi, mimakuiyakshixa. ⁷Akna, zulda nika azhi numañ tuñka akldé akzé naldazhámakbeña, kasak Duwe shalda miñmenugek, ni aldiwe e shalda akldé miñmene jiaga zññzé naldañkálde. Ne, ezuañgaba Jate saldiña jika muñguamakbeña aldunaxa guiyakshixa zaña na akaldak akzé nakldá. ⁸Akze, ezuañki zuzika, ezuañañki numañ tuñka, sha sha jiba ajanashatshak jiaga, zhualdunaña gakue munaldiamak jiba ajanashamakbeña, axaña Duwe zñnekuane shalda miñmeñgukuenik, akldé e alduna mishaldiamak miñgaunexal nene na, zhualdunaña Duwek agapa mineyaldixa jiba atsháñkalde. Akna, Jateja ezuak, ezuak ají jiba zñngene mitsabé amak axatsháñkalde shalda janshizhe zññkatshaldixa. ⁹Akze, nasuñki Jatetshi nashi kaldakna, jiba axatshakue zñnajañguamak za axatshiji kizhuka. Maiñ Duwe mipanatshake, Ajatetshi nekbineñ zhinik na, Jatetshi te jana miné.

Ekíga na, maiñ Jatetshi juwí jana miné. ¹⁰Ekí minakna axáñ misha muldetua juwí gauxaja juanzi janaktuamakbé na, Jate éegaba guañ najañgui nezhgakuxanamak Asukuá Duwe Jesús zñnekuane miñmeyaldatshakna, namak jañguapanamine. Guñgueni jiak, ezuakue Jatetshi nashikuejañki, ai juanzibakaldak juwí axauwamakbé na, aldunaxa mimakuiyakshi akldé shi miñkaldiyaldiamak exaga aldene. Akze, Jatetshi nashikuañ jiba zñngaxene muldetua axatshakue za itshani, numañ atuakue zñngatsaldashá. ¹¹Akze, juanzi janagatú gualdinik, ni mejañki mokue eña ezua janaktuazháka. Juanzi ezuañmi janagatuamakbeña, Jateja Asukuák zhinik za na zñnekualkaki shi miñkaldiyanuge. Akna “axautshi jiúñgulda miyakualdakue naña nakldá” shizhiyasúñze nzha.

ⁿ 3.4 1Kt 1.12

¹² Guatshak juwí muldetua gauxajañki juanzibakaldak jika maldé zauñka, niuba, jagiga paldata, azhi níkuitigaba juwí gauwamakbeña, Jatetshi nashi ezuakuejañki ají jiba muldetua axatshixa. Azhi ezuañki juanzibakaldak egaba kaldi samne, kaldá, azhi duguná nuxa gauwamakbeña, Jatetshi nashi ezuakuejañki ají jiba muldetua axatshazhé. ¹³ Ne niuwizhíne Duwe Jesúja ají nashikuañ ji jiba zuñgenaldixa amak axatsháñkalde azhi axatshazháñkalde ne zuñgatuatshak, axatshañkaldauxabé muetsekualdixa. Atshakna aldén jiba axatsháñkalde zuñgatuatshak, janshibé axatsháñkalde azhi axesé nuxa axatsháñkalde ekí zuñgatualdixa. Aiki ezuaia guksék jika zæxaitshi guajatshakna, zauwakagaba gaune naldiake abaldixa, azhi zauwagáldegaba gaune naldiake abazhaldixa. ¹⁴ Akze, mieldeki ji jiba atshane itshuanazhá guxá tualdiák, “jiba janshibé naxatshamalde tiuwi” akbeji, ai shaldaki matshuwi janshizhegaba axatshaldixa. ¹⁵ Ekí ne, mieldeki aldén jiba agene itshuana me gualdiák, ekíga janshizhe axatshazhaldixa. Naldatshak aldén ipananén zhinik nuxa na, izhoshiña izhokshaldixaga. Aiki, juwí puldapanatshak, ajáugukuiki shuigazhaldiamak nakuigatshak, jiba atshaneki nuk agipuldamak zexaldixa nzha.

¹⁶ Guatshak Duwe ipanaminekuañ ¿Jatetshi Aldunaki mimijí aldunaldi izhuka nakna, juwí Jate izhogaldi miné miñsáñ shi na?° ¹⁷ Akze, juwí Jate izhogaldiñki ají za nahamakga na, maiñki aldén izhogaldi ajígaba za miné. Akna mieldejañki ai juwí agitiñgui guxá jana, Jatek mimaxajuekui, ajíkuañgaba mimeshkajuekui mimakualdiák, Jateja zæxaita guiyaba katuñshaldixa nakldá.

¹⁸ Axaldáñgaba naldagálde nuxa “matshuwi ishkué sha nakú” zhikldekshabináldi. Maiñgaba ezuaie Duwe ipanazhánekueja tuwamak nuxa matshuwi ishkué itshanake, “zhiksé nuxa sha nakú” itshanakue agatsé. Ekíki Jateja tuwiñki ishkué naldaldiamak. ¹⁹ Jinake ekí miñmeyakí. Jai kagik Duwe ipanazhánekueja ishkué atuñka ne, Jatejañki zhiksé nuxa ne tuñka nak. Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Muldetua ishkué itshankakueki ji janagatunaldixa, Jateja eñkaña na kagitamakushixa nzha.”^p ²⁰ Ekí jiaga sezheklde: “Kágubakueki matshuwi ishkué itshankakue ne, Jate bualki ajañguxá, janagatuñká axesé nuxa tuñka nakldá.”^q ²¹ Ekí nakna, mielde kágubaja shi miñkaldixá shalda nuxa sekuazhikshakue miñgatsaldakí. Akze, saldiña janshizhegaba miñgajuezhaukaki Jatejaña miñgeka. ²² Aldénga ají múldigaba shi miñkaldiyakualdiamak, nas, Apuldu, Péguldu’ naña maiñ nugéñ zúnakaxane. Ekibeña na, Jateja saldiña kagik zaldagaba miñkazauwaldiamak miñgakauwane. Saldiña zegauxa, kaiga,

° 3.16 1Kt 6.19; 2Kt 6.16 p 3.19 Job 5.13 q 3.20 Sal 94.11 r 3.22 Pégulduga na Sepa.

niuwizhíne jiaga, Jateja aik zhinik janshibé miñkatshixa. Akna akldé mizhoxaldixa azhi mishuigatshak jiaga, Jateja aik zhinik janshibé miñkatshixa. Akze, saldiñga aikueki miñkazauwaldiamak miñgaxene. ²³Ne maiñ Duwe Jesú minkualdaldiamak ipanaminekuañki ají giemikue miné. Duwe Jesú zunake Saldiñga netshi Jate, Ajatetshiga nakldá.

Duwejañga ají múldigaba guaxal kakaxane

4 ¹Guatshak ekí zunatuakue miñgatsé: “Shi zuñkaldixakueki egaba Duwe Jesútshi nashikue, Jateja sakí zunekualdaldixa axañga mu zuñgisekuazháne ne, kaiga zunake amak akuaxaldiamak kezhgakuxanekue shakldá” zunatuakue. ²Akze, mielde jiba agaxenekí ageneja axatshakue jañguamak za axatshakue agatsé naldashá. ³Ekíga na, Duwe Jesúja ají jiba nagene nak, maiñ azhi kágubakueja nuxa muldetua axatshatokuge, azhi axatsháaki nokuge natuatshak, agubisha ijanazháldikue. Ni nasgabaga jiaga muldetua axatshikuge azhi axatshakí nokugé shalda izhguatuakí. ⁴Naldaldatshak, nají aldunaldiñki “Duweja jiba nagenamak za shagatshatokú” nakldegatshak jiaga, “ni mitsák ijuezháaki sha axatshatokú” izhguatuazhánaka. Akze, ezuañgaba Saldiñga netshi Sáñkaldaja za na, muldetua amak axatshatokuge, azhi amak axatshazhúge natuaka. ⁵Auxa zegatshak aldéñ mokue nagatshakna, ají nashikuañ amak axatsháñkalde, azhi axatshazháñkalde zunatualdixa. Akna zunatualdiéñ jiaktuwi, amak zegagáñgaki maiñ nuxa ají nashikue katuagába. Ai ldiuwañ akldañkatshakna, jiki kaigabeñgaki tuañ iyazguane nonaldixa jiaga, Duweja saldiñga muetsekualdixa. Akna aldunaxa sakí zunñeshi zhinik atsháñkalde jiaga muetsekualdixa. Atshaga na, Jateja jiba zuñgene amak axatsháñkalde naldakualdiake, “janshibé naxatshamalde tiuwi” ezuak ezuak zunmeyakuamak zunmeyaldixa nakldá.

⁶Gajakue, miñgaunexaldikuamak miñmeji nagatoxaldatshak, Apuldu, nas na zuñgastuakue miñmeji nagatokuge. Ekí zuñgastuwi, shi mitiyaldiake Jatetshi múldigabaja zunmeyauxabé zuxaita naldakí mizhekualdaldixa. Ekíki shi miñkaldixakue ezuatshi za akldé akzé, ezuatshiki aguáñ akzé zhikbeji, sekuazhikshiji zhekualdabináldiamak. ⁷Ne ¿me minakshi shi miñkaldixakue mieldeki akldé akzé tuminaka mitshán? Akze, Jateja za muldetua jika mimajañgushixa, mimatshishixa naldashá. Ekí Jatejañgaba mimatshishixa ne, ¿jinak shi maiñgaba saldiñga atshaminaka jana sekuamizhikshí?

⁸Ekí sekuamizhikshéñ zhinik na, aldunaxa miñgajuezhauxa miñkaldé, zeñ zalda auxaga ipaná guamine, sáñkalda akzé jana nek guamine miñneka. Ekí miñneshi na, nasuñki zunzaldagálde, miñgajuezhaldazuñsá

§ 4.4 1Jñ 3.19-21

gakuxá minazunatuñka. Ne, miñnegamak sáñkalda nek guamine guashiñki, ake, jmitsá maiñ na sanegapandana zũnzegaka ne! ⁹Ne Jateja Asukuá zũnekuane shalda guaxal zũnakaxanekuañ zũnake aldẽnga aguáñ zũnezhbashixa jana ni nakzukú. Aiki ezua akuaxa gualdixa saldiñgaja atuamakbé, káguba kagik zaldakue, Jatetshi guaklde uldeñkakue juizhi “¿sakí kakualdí?” ajañgui zũnatuaté alduka jana ni nakzék.

¹⁰Akze, nasuñ Duwe Jesú zũnekualkak axazauwi kizhukakueki kágubakueja zhiksé nuxa kaldé zũnatuñka. Ne maiñ zũnake Duwetshi nekbineñ zhinik auxaga ishkué nek guamine minshankakue. Akze, kágubakueja ji atshanazũnaka kama zũnkaldaldazhé nuxa ne zũnatuñka. Ne maiñ zũnake aldunaxa auxaga kama miñkaldé itshani mizhekue. Nasuñki aguáñ zũñgazukuatshak, maiñ zũnake akldé miñgazukuxa. ¹¹Nasuñ Duwetshi jiba katshixakuañki kaiga yo mitsá juizha maldi zũnakuí, ni zũñnuni kizhuka. Ekíga na, zhakuáki zũñkabenaté nuka za zũnejuakue. Kágubakue matshuwi sha zũnakuxa. Ni nauwijí juwí giemi jiaga zũñsũnzekue. ¹²Ekí kizhogéñ na, ji zũñgajuezhatshak zũñkaldaldaldiamak jiba atshijiñgaba kizhuka. Sha zũnakuashi, se zũñgatuwi akuatshak jiaga, nasuñ zhiniki zeñ kajañgui, janshizhegaba za kagatsegakue kajañguxa. Amak sha zũnakuatshak kakiyushagábaki, abeti za kizhuka. [†] ¹³Ekíga na, nalda zũñkakuagatshak nasuñ zhiniki abuldebañ, juañ akzaldi za kayokuxa. Amak zũnguankakueki kaiga yo ipenáñkalde, zubagi jana nuxa zũnawatuñka nakldá.

¹⁴Ekí miñgakauwatoxaldatshak jiwak miñzukualdikuamake miñmeyagába, maiñ nají sukuakue jana mimezhgajañgui na, guiyaba mishkaldukaldiauxabé miñmeji ekí miñkuzgauwatokuge. ¹⁵Akze, Duwe shalda shi miñkaldixakueki zuxaita zalda^u miñkaldaldaldíak jiaga, jate jana miñsanegakaki nas zañga miñkizhokuge. Nas guana kasak Duwe Jesú zũnekuane shalda miñmeñgukuenik namak jañgui mipanaldiamak miñgauneklduge nakna, aldunaldiñki mimijate naldashakú. ¹⁶Ekí naugakna, nas sakí izhokuge minagastuamak izhogakue ni miñgakuañnekú. ^v ¹⁷Ekí mizhekualdaldiamak Timuteyu miñgaunexal miñgakaxaldikue. Eñki nasukuá jana izhgajañguge, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúja axazauwakue jañguamak za axazauwi izhuka. Exa neyatshak, naski Duwek agapa neji izhokugé miñkuamakga, mokue be miñgisekualdixa. Akze, naski Duwe ipananekue san, san kuíbuldu kaxabizhaldatshak shi kaxaldikugamakga, aldéñ jiaga shi miñkaldiyaldixa.

¹⁸Ne, anuñka minekuañki naski mokue miñsanexal neyazhaldikue jañgui na, sekuazhikhshiji, maiñgaba niuwi miñkaldé itshani za

[†] 4.12 Ajsh 18.3; 20.34; Lk 6.28; Alm 12.14 ^u 4.15 10.000 ^v 4.16 1Kt 11.1; Plp 3.17

mizhekue. ¹⁹Naldatshak, Jate ekíga najañgualdiák zúnake nauwa axańga mimatuál neyaldikue. Exa neyaldatshakna, sekuazhikshixakue Jatejańga kama kagenek ají jiba ajanashatukakue, azhi egaba sekuazhikshiji nuxa ekí negatukakue katualdikue. ²⁰Akze, Saldińga netshi Jateja zũnsanegatshakna ají kamakga akldunamak izhogexañ zũńgauneka. Ne mieldeki Jate shalda múldigabak guashi za nuxa, ek akldunamak izhogakí naldaldiák, Jateja aksanegazhé ne awatuńshixa. ²¹Guatshak exa naldi mimatuál neyaldatshak, ¿sakí shi mimakuakue minajańgú? ¿Sha atshalga minoxaldiake kaxañ guiyaba mińkizhagakue shi minajańgú?, azhi ¿múldigaba sam akzaldi, mimajańgui mińkazguagakue shi minajańgú?

Ezuańki ajaku na askuıldék atshane

5 ¹Guatshak ezuańki mimikenáń zaldaga ajaku na jiaga askuıldék atshane washék guane. Ekí atshatshakna, Duwe ipanazhánekue kauwisewá naldagáldekue na askuıldék guxa guashińki zhakldé sha atshashá.^w ²Ai shalda itshanakue nuxa mińgatsé ne, ¿jinak shi sekuamizhikshí? Akze, itshani guamimakuashíńki, ai sigí Duwe ipanaminekue na juizhaldegazháka jańgui, akzuxaitshá guamine nogataldé. ³Guatshak nas naldińki maiń na izhogakí naldaldatshak jiaga, aldunaxaki maiń nańga ni izhogatokú. Akna, maiń na izhokuge janańga, ai sha atshaneki ekí guiyaba akizhagakue mińgatsaldaldixa agajańguanuge: ⁴Maiń Duwe ipanamine mishjuizhaldegatshak, naski maiń nańga aldunake izhoxaldikue. Ekí mishjuizhaldegatshak nauwíjí Sáńkalda Duwe Jesúja niuwi mińgeshi, mimajańguamak miyatshaldiamak kama mińgexaldixa. ⁵Akna, ai sha atshaneki jisék agé mińguxá jana mishjuizhaldegéń zhinik akzuxaitshakue ni mimajańgukú. Ekíki abuák sha atshindana akzegéń guiyaba tuwi zhiniki, sha atshixa mashiji, nauwíjí Sáńkalda Duwe Jesú zúnatuál nagatshak aldunaxaki ikualdaldiamak.

⁶Naldatshak mimikenańga ezua sha atshijińga izhogatshak, ¿sakí shi sekuazhikshalga nominaka na? Ekí be mińgisekualdikue: “Pań ishkishshixa nauwamé nuxa pań nexaldixak axajiunaldixa agatsauxaga agaldaka naldashá.” Ekibeńga na, mimikenáń ezua mé sha atshalga noxaldiák, sha mimatshishapanaka naldashá.^x ⁷Akze, pań ishkishshixa duebaki nuk awateyamakbeńga^y na, ai sigí sha atshixa mimikenáń zhinik akzuxaitshakue. Ekíki abisajań neshi sha atsha mimikenáń naldazháldiamak. Akbińgaki Jateja sha atshamine mińkabeti abisajań

^w 5.1 Dt 22.30 ^x 5.6 Ga 5.9 ^y 5.7 Ex 13.7; Dt 16.3. Juldiúkue san kagixa guiyaba atuiwí ashekualgueńka zhinik Jateja kakzuxaitshanéń be ishkiyasekualdiamak ldiuwań ajuizhaldegatshak, pań ishkishshixakí nuk awateya ajanashixa. Pań ishkishshixakí sha atsha na izhguashixa.

mimaldekshane nak. Akze, juldiúkue san kagixa guiyaba atuwi ashekualgueñka zhinik akzuxaitagá nogueñ ashuigazhaldiamak jubegu zhauwa akuaxananamakbe, Duwe Jesúki sha katshixa zunesabiyaldiamak shuane.⁸ Ekí Duwe Jesú zanekuane be izhgisekui na, pañ ishkishshixa duebaki nuk awateyamakbeña, axaña sha katshixa nañkaldeki uteji jana, amak izhoxaldazuñsá kuizguí. Akna, axautshi agisalsa jañguañkaldáaldixa, ni kutám atshañkaldáaldixa za kuizitshani. Ekí kizhoxaldiák, namaklde za atshakualdixa, namaklde za zukuashi izhogakualdixa nakldá.

⁹Guatshak káguba kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashixakue azhi abuá na atshá guasúñzamak ajanashixakue na ishkalbaldexabináldi miñmeji, kalta miñkuzgauwananuge. ¹⁰Ekí miñmeyaldatshake, Duwe ipanazháne ekí sha atshixakuek agajué za izhogakue jañguiñki miñmeyazhánuge. Akze, anuñka aikueki kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashixakue, azhi abuá na atshá guasúñzamak ajanashixakue. Ekíga na, saldiña kauwijígaba naldakue ajañguxakue, tushekakue, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatene akldé akzukuxakue. Ekí agatsaldi izhukakue na izhoxabináldiamake, ake, kagik zhinik neyakue zegaka naldashá. ¹¹Axaña kaltak sha atshixakue na ishkalbaldagasúñze miñmenanuge, kaigaki muldetua miñmeyaldikue. Mieldekue “Duwe ipananuge nakldá” aldegatshak jiaga, ekí sha atshalga nukakue na zúnake ishkalbaldagasúñze. Aikuega na, ezuakueki kauwisewá naldagáldekue na askuildek ajanashalga, abuá na atshá guasúñzamak ajanashalga, saldiña kauwijígaba za naldakue ajañgualga, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatenekue akldé agazukualga, káguba nalda axakuaxalga, azatuxalga, tushexalga izhukakue. Ekí izhoxalga nukakue na ni nauwa ishkalbaldagagába, ni izhbuzasúñze na miñgatsá.

¹²Guatshak nasga Duwe ipanazhánekue agatsaldi azhi agatsaldakí ne katuakue nagatsaldakí. Ne Duwe ipanamine mishjuizhaldekakuañgaba zúnake ezuañki sha atshatuka mutualdiák, guiyaba akizhagakue miñgatsé. ¹³Akna, ajaku na askuildek atshaneki mishjuizhaldegéñ zhinik akzuxaitshá guwiñ. Ne Duwe ipanazhánekueki Saldiña netshi Jateja za na agatsaldi azhi agatsaldakí ne katualdixa nakldá.^a

Duwe ipanekuañ sakí sezhgauwakue

6 ¹Guatshak Duwe ipanaminekuañgaba kaxa mishkaldiyatshak, ¿sakí shi Duwe ipanazháne migatsaldi ne tuñka nugeñka sezhgauwaminaka mijañgú? Ekí atshagábaki, Duwe ipanaminekuañgaba sezhgauwakue miñgatsaldashá. ²Niuwizhíne Duwe Jesú naña nasuñ aldéñ ipanañkaldekuañki Jate jañguazhékue agatsaldi azhi agatsaldakí

⁸ 5.7 Ex 12.5,21; 1Pe 1.19 ^a 5.12-13 Dt 13.5; 17.7

ne katuakualdixa ¿miñsúñ shi na? Ekí saldiñga tuakualdixa ne, ¿jinak shi kaxa nóñgutse me mishkaldiyatshak, maiñgabaga sezhgauwazháminaka mitú? ³Ekibeñga na, Jateja guaklde uldeñkakue jiaga, aldéñ axazauwakue kajañguamak axazauwane azhi axazauwazháne katuakualdixa ¿miñsúñ shi na? Akna, jai kagik kaxa ishkaldiyamine me míñgaki sezhgauwakue miñgatsaldashá. ⁴Ne Duwe ipanaminekuañ kaxa mishkaldiyatshak, ¿jinak shi Duwe ipanazhánekue se miñgau akzegazhákakue jiaga se mimezhgaushexañ mishkizhabík? ⁵Jiwak miñzegexañ na ekí miñmeñkú. Guake, ¿ni ezuak nuxaki Duwe ipanaminekga kaxa mishkaldiyatshak se mimezhgaushá guashi ishkué naldakí miná? ⁶Ne, Duwe ipanaminegaba sezhgauwakue niyagábaki, Duwek zhinik gajagaba miné jiaga ataba atabañ kiejó akuí na, migatsaldi ne tuñka nugeñka mineñka. Ne kuíbulduk Duwe ipanazhánekue mimatuatogéñ jiaga semizhgauxa naldashá.

⁷Mitsák maiñgabaga kaxa mishkaldiyaldinik se migauwakue nugeñka mineyatshak zhinik me na, mitsabé izhogakue miñgatsahamak izhoxabiñsá guxá Jate mimatuñka. Ne mitsakgaba Duwe ipananege sha mimakuatshak, azhi mitsaji juizhi jika mikushi gualdiák, ¿akldé janshibé se migauwakue nugeñka uldeyagábaki, egaba abetakue naldazháka shi na? ⁸Ne ekí atshagábaki, maiñ jiaga axautshikue sha kakuí, ketsaji juizhi jika kekushi mizhekue. Akbiñgaki Duwek zhinik mimikaja nekldekue jiaga ekíga kakuí zhekualdashibiná.

⁹¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Saldiñga netshi Jateja kutám atshál izhukakueki aldéñ sanegatogeñka kajuldukshazhaldixa. Akna nauwa sha atshalga nominaka ne naldagálde miñgabeyatshak, namak jañguabináldi. Akze, kauwisewá naldagáldekue na askuuldék ajanashixakue, abúa na atshá guasúñzamak sha ajanashixakue, jigaba akizhasabiyaldixa ishkiyatenekue akldé akzukuxakue, sigí aldaldatshak munzhi jana ishkazguanekue, azhi sigígaba ishkaldé izhukakue Jateja aldéñ sanegatogeñka kajuldukshazhaldixa. ¹⁰Ekíga na tushekakue, saldiñga kauwíjigaba naldakue ajañguxakue, azatukakue, axautshi nalda axakuakakue, káguba itsaji juizhi jika ikukakue jiaga Jateja aldéñ sanegatogeñka kajuldukshazhaldixa nakldá.^b ¹¹Akze, Duwe ipanagá minogueña, anuñkake ekíga sha atshiji izhominane. Nalgué, nauwíjig Sánkaldá Duwe Jesú minkualdaldiamak mipanatshakna, Jateja ají Alduna miñgé guane. Ai zhinik na axañga sha miyatshixa naneki nusa miñgatsé nalgué, Jateja miñkabetatshake nuk aldunaxa mimejizhi, janshi miñkazguá guanéñ na, ají giemi mimaldekshane. Akna sha atshabíne jana, janshizhe mimatuñka nakldá.^c

Misewá naldagálde na askuuldék guasé

¹²Ekí akuashiñga akuaka: “Ji atshindana nakzexaldiake atshanakagaba nakldá.” Aiki namak naldaka naldatshak, saldiñga atshanakaki nagaunegakagaba

^b 6.9-10 Ep 5.5 ^c 6.11 Tit 3.3-7

naldazháka. Akze, saldiñga atshanakagaba naldatshak jiaga, ni mitsák nakldunká me nuxa naksaneshi nagubiyaka itshanazhúge.^d ¹³ Ekí jiaga akuashiñga akuaka: “Nauwijí abuáki gakue agajueshka nakna, maldi zunakuatshake zanzunaka nakldá.”^e Aiki namak naldaka naldatshak, niuwizhíne Jateja abuá abisa gakue agajuezhagálde, ni maldija guagáldek zunayushaldixa. Naldatshak Jateja nauwijí abuá zuñgakuawatshak, nauwisewá naldagálde na askuildék atshakualdiamak, ni abuá na atsha guasúñzamak atshakualdiamak zuñgegazháne. Akze, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúk axazauwakuualdiamak nuxa nauwijí abuáki zuñgene. Akna abuáki nauwijí Sáñkalda Duweja za aksanegakue niuwi axaldé nakldá. ¹⁴ Akze, Jateja Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú shuiguenik ají kamakga mokie izhgaldakshanamakga, nasúñ jiaga kashuixaldínik ai kamakga zunezhgaldakshaldixa nakldá.^f

¹⁵ ¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Duwe mipanatshake mimijí abuá jiaga ají abuága nek guxa. Akna ¿sakí zhinik shi abuá Duwetshi neklde nañga munzhi nakua niji izhuka na jiaga askuildék guaminaka minshán? Ekí atshasé giemi naldashá. ¹⁶ Akze, mitsák ezua sigíja munzhi nakua niji izhuka na askuildegatshake, askuí abuá jana nek guxá ¿miñsúñ shi naldaka na? Ai shaldaga na Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Sigí munzhi na askuildegatshake, abuáke mozhua aldanaldixa askuí abuá nek guxa nakldá.”^g ¹⁷ Guatshak mieldeke nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú ipanatshak, ají aldunaki Duwe Jesútshi Alduna na ezuamé nek guxa naldashá.

¹⁸ Ekí nakna, misewá naldagálde na askuildék guakuek, abuá na atsha guasúñzamak atshakuek izhakuigakue za itshani miñgualdí. Akze, saldiñga sha atshaki shanegaba naldatshak, mieldeki asewá naldagálde na askuildék atsha guakíki aguañga axaldáñgaba abuák izhgisalshixa. Ne, mielde asewá naldagálde na askuildegatshake, axaldáñgaba namak giemi abuák izhgisalshi sha atshixa. ¹⁹ ¿Ekí miñsúñ shi naldaka na? Jateja ají Alduna mimijí aldunaldi izhoxaldiamak miñgenéñ zhinik na, mimijí abuáki aldéñ izhogaldi nekbine naldashibiná.^h Maiñ Jatetshi nek guamine nakna axaldáñ zhiksanexabiñsá guamine. ²⁰ Jinake naldakí. Jateja Asukuá mimitsaldí shuixal gagatshakna, sha miyatshixa shaldaki maldéé akzaldi minzabiyatshakna, ají za nekbine nak.ⁱ Ekí minahakna mimijí abuák aldéñ za akldé akzamakga akzukualga mizhekualdaldí.

Zhuasewátshi guiyaba

7 ¹ Kaiga zunake ekí kaltak nakldukamine miñkiyokualdikue. “¿Duwe ipanañkaldekuañ akldé janshibeñki numa nek naldakí, askuildék

^d 6.12 1Kt 10.23 ^e 6.13 1Kt 3.23. Ekí akuagatshake ekí akuashi naldaka: Nauwijí abuá gakue agajuezhaldiake ganazunaka nahamakbeñga, ai abuága mitsák gaiya azhi nakua zuñgajuezhatshak amak atshanazunaka. Eñki naldagálde nuxa ajañguxa.

^f 6.14 Alm 8.11; 1Kt 15.20-22; 2Kt 4.14 ^g 6.16 Gn 2.24 ^h 6.19 1Kt 3.16; 2Kt 6.16

ⁱ 6.20 1Kt 7.23; Aux 5.9

naldakí shi izhogakue naldaldixa na?” Janshibé ² naldatshak, matshuwi nekue asewá naldagálde na jiaga askuildek ajanashixa nakna, sigíkue ezua ezua aldauxa asewá giemi guxaldinik, e za axaldaldi izhogakue. Ekibeña na, munzhikue ezua ezua aldauxa asewá giemi guxaldinik, e za axaldaldi izhogakue.

³ Akze, sigí asewá na askuildek guakue agatsahamak na, munzhi jiaga asewá na askuildegakue agatsé. ⁴ Akze, munzhi numa negatshake, abuáki ají za naldaksá, asewátshi jiaga nek guxa. Ekibeña na, sigí numa negatshake, abuáki ají za naldaksá, asewátshi jiaga nek guxa. ⁵ Ekí zhinik na, zhuasewákgaba askuí ishkaldegazháminaka ishkaldexabináldi. Naldatshak jiak, zhuasewákgaba Jate za muldetua miyaxazguaxaldiamak askuí ishkaldek naldáaki mizhoxaldixa ishkualdi miyatshaldiák, anuñka ldiuwi me nuxa ekí izhominaka. Gualdinik mokie misewá na askuildegakue. Ekíki abetabiñsá zalda gui na jiséja axautshi ishkaldiyakue miñsanegatshak, ijulduni guamiñnegak. ⁶ Ekí anuñka askuí ishkaldek naldakí izhominaka miñmeyaldatshak, “ekí izhogakue na miñgatsá” niuwi miñgegagába, egaba “ekíga ni izhoxaldikú” miñnexaldiák, janshibé izhominaka nuxa na miñmeñkú.

⁷ Guatshak saldiña nekue najanamé sameya, munzhi naldakí auxabé izhogaka guashiñki janshibé jañguanaka. Naldatshak, Jateja ezuak, ezuak sakí izhogakue zunajañguamak izhogakualdiamak zungauneka. Akna, sameya izhoxaldixa jañguaneki, axautshi ishkaldiya naldakí izhoxaldiamak agauneka. Ekibeña na, numa nexaldixa jañguaneki, amak izhoxaldiamak agauneka nakldá.

⁸ Kaigaki numa nexabínekuega azhi mimisewá minshuanekuek ekí miñmeyaldikue. Akldé janshibeñki najanamé sameya izhogakue ni jañgukú. ⁹ Naldatshak, munzhi azhi sigí miñnuniñgaba axaldáñ zhiksanegazháminakaga miyatualdiák, akldé janshibeñki numa negakue. Ekíki munzhi azhi sigí miñnuná noshi abeti za zhekualdi guamiñnegak.

¹⁰ Kaigaki numa nekbinekuañ ekí niuwi miñgexaldatshak, nas nuxa niuwi miñgegakí, nauwijí Sáñkalda Duweja niuwi zungenamakga ni miñmeyatokú: Munzhija asewá masha guasé naldaldixa. ¹¹ Naldatshak asewá masha gualdiák zunake, axautshi sigí guxa naldakí izhogakue agatsaldaldixa. Azhi mokie asewá naña izhgakuañneshi, akugakue agatsaldaldixa. Ekibeña na, sigíja jiaga asewá masha guasé agatsaldaldixa nakldá.^j

¹² Guatshak kaigaki mieldekekuek mimisewá Duwe ipanazháne miñkaldekue shaldaki nauwijí Sáñkaldaja guiyaba majazháne, ne nas jañguge ekí miñmeyaldikue. Mielde sigíki asewá Duwe ipanazháneja e naña izhoxaldixa jañgualdiák, mashasúñze agatsaldaldixa. ¹³ Ekibeña

j 7.10-11 Mt 5.32; 19.9; Mlk 10.11-12; Lk 16.18

na, mielde munzhiki asewá Duwe ipanazháneja e nañga izhoxaldixa jañgualdiák, mashasúñze agatsaldaldixa. ¹⁴ Jinake abajasé naldakí. Jatejañki numa nekbinekue zhuasewák askimimé nekbine mimatuwéñ zhinik na, ma ají giemi nekbalde numañ matuamakga, misewá aldéñ ipanazháne jiaga ají nekldé janañga numañ tualdixa. Azhi Jateja ekí tuakí guashiñki mimijí sukuakue ají naldagáldekue nuxa katuatogaka ne, ajíkie katuñka nzha.

¹⁵ Guatshak misewá Duwe ipanazháne mabashaldixa itshanaldiák zúnake, “wa” nuxa jañguakue. Ekí zexaldiák, Duwe ipanamaldeké e nañga numa nekbalde izhogakue migatsaldaksá gualdixa. Akze, Jatejañki axautshikue na señgaba zhe nogakue zúnajañguxa. ¹⁶ Guatshak munzhik misewá Duwe ipanazháne migapá mizhogéñ zhinik, sakígabaki Duweja ikualdaldiamak ipanshi agaunekbildakaga. Ekibeñga, sigík misewá Duwe ipanazháne migapá mizhogéñ zhinik, sakígabaki Duweja ikualdaldiamak ipanshi agaunekbildakaga.

¹⁷ Akze, Duwe ipanane san san kuíbulduxa ishjuizhaldekakuek kaxabizhaldatshak guiyaba kakbeñkugamakbeñga miñmeyaldikue. Saldiñga netshi Jateja sakí minaldaldixa mimezhgakuxane, sakí minalguéñ nauwijí Sáñkalda Duwe ipanamine nake, amak za mizhekualdaldí. ¹⁸ Akna, sigí juldiú saná Duwe ipanatshak, asaná abeñguamak abeñguane naldaldiake ekíga za izhogakue. Ekibeñga na, sigí axautshi saná Duwe ipanatshak, juldiú sanákue abeñguamak abeñguakue agatsaldakí. ¹⁹ Jinake naldakí. Jateja juldiú sanákue abeñguamak abeñguane azhi abeñguazháne za akzé tuagába, aldéñ sakí atshiji izhogakue zúñmenamak atshá za akzé tuñka nak.

²⁰ Ekí nakna, ezua ezua sakí nuxa minalguéñ Jateja Asukuá mipanaldiamak mimezhgakuxane nake, amak noxalga nogakue miñgatsaldaldixa. ²¹ Akna, mieldeke nashi jáugukui^k miklduka nuxa mizhoguéñ Duwe ipanamalde nake, ai shalda itshanagába. Naldatshak jáugukui mibesaka matualdiák zúnake, janshibeñga ne makualdí. ²² Akze, mieldeki nashi jáugukui aklduka nalgué nauwijí Sáñkalda Duweja ají nexaldiamak izhgakugatshake, sha atshindana akzekák ibesanshá guanéñ zhinik na, jáugukui akldogaksá guane tuñka. Ekí ne, mieldeki jáugukui aksúñze nalgué Duweja ají nexaldiamak izhgakugatshake, eja za aksanegatshakna ají nashi nekldé. ²³ Akze, Duwe Jesú sha miyatshixa miñkabetaldiamak shuigatshakna maldée akzaldi minzabine.^l Akna, káguba nuxa jáugukui zhikldekshagába, Jate akldé miñsanegakue itshani miñgualdí. ²⁴ Akna gajakue, ezua, ezua sakí nuxa minalguéñ Jateja Asukuá mipanaldiamak mimezhgakuxane nake, e axazauwi amak za noxalga nogakue.

^k 7.21 Atshak bualki káguba jiaga béyakze jana ajabixa nane. ^l 7.23 1Kt 6.20

²⁵Guatshak kaiga zúnake munzhi sigí izhguajagáldekue shalda nakldukamine miñmeyaldikue. Nauwijí Sáñkalda Duweja ai shaldaga guiyaba zuñkabajazháne. Ne, aldéñ guañ najañgui, naksaneka nakna, nas guiyaba miñmeyaldatshak “namak sha nakbé” najañguaminaka. ²⁶Akze, kaiga ldiuwañki Duwe ipanañkaldekuañki jibañ tuañkaldogéñ zakna, sakí izhogake akldé janshibé ekíga abakue ni jañgukú. ²⁷Naldatshak, munzhi miñkaldekue naldaldiák, e mashagába. Azhi miñkaldaldagáldega naldaldiák, numa minexaldiamak niyagába. ²⁸Ekí mimajañgualdatshak, munzhi miñgugatshake sha atshiji atshabináldixa. Ekibeñga munzhi sigí izhguajagáldeja sigí gugatshak, sha atshiji atshazháldixa. Naldatshak, numa nekbinekue zúnake jai kagik mizhekuéngaki akldé jibañ mitualdixa nakna, nas ekí miñgatsegasúñ ni mimajañgukú.

²⁹Gajakue, sakí guashi nagatokuge muldetua miñmeyaldikue. Jai kagikga mitsá izhoxa naldaksánalda guapanakna, kaiga zhiniki numa nekbinekuek jiaga, numa negazhánekueja Duwe axazauwamakga axazauwakue miñgatsé. ³⁰Ekibeñga na, mieldeki ji shalda mauwi, agubisha itshanatshak jiaga, ai za jañgua nogagába. Azhi mieldeki ji shalda zeñ itshanatshak jiaga, ai za jañgua nogagába. Ekibeñga, mieldeki ji numa jabiyatshak jiaga, ai axaldaldazhé janañga Duwe za axazauwalga nogakue. ³¹Kagik kizhogeñgaki kágubake izhogakualdiamake jigaba atshakue zuñgatsaldatshak, aik za agasjánañkalde izhogakue zuñgatsaldakí. Akze, jai kagike ni mitsá izhoxa naldaksánalda guapanashá.

³²Nas mimajañgugeki, ni ji ijani izhogakue mimajañguakí. Akze, sigí numa negazháneki nauwijí Sáñkalda axazauwaldiamak za alduna kaune izhoshi na, ek akldunamak izhoxaldixa za itshani izhuka. ³³Ekí ne, sigí numaki jai kagik ji agajueshká ijani izhoshi na, asewák akldunamak izhoxaldixa akldeshi izhuka. ³⁴Ai zhinik na mozhua akldeshi izhuka, Duwe axazauwaldixa, asewá numañ izhgatualdixa. Guatshak munzhi sameya azhi munzhi sigí izhguajagáldega zúnake agatsauxa abuák, aldunak jiaga “nauwijí Sáñkalda za axazauwaldikue, etshi za sha izhoxaldikú” alduna kaune izhuka. Ekí ne, munzhi numaki jai kagik ji agajueshká ijani izhoshi na, asewák akldunamak izhoxaldixa akldeshi izhuka nakldá. ³⁵Ekí miñmeyaldatshak, ezuañgaba sakí nogakue niuwi miñgegagábaki, egabá akldé janshibé mizhekualdaldixa jañgui miñmeyatokuge. Ekíki nauwijí Sáñkaldatshi nekbinekuañ mitsabé izhogakue nake auxabé izhoshi, ni ji ijana naldakí ek za muldetua axazauwi mizhekualdaldiamak.

³⁶Naldatshak, mielde sigíki munzhi guxaldixa janazhigaktune, aiki numa negakuká guane nak, “gugakue sha nagatsá” jañgualdiake, sakí atshakue agatsé jañguamak atshakue. Amak gugatshak sha

atshiji atshazháldixa nak numa negakue. ³⁷Ekí ne, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune ni meja aksanek naldakí axaldáñ zhiksaneklde “gugazháldiku” izhgakuxaldíák, atshaldixa jañguamak janshibé atshaldixa. ³⁸Akna, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune guxaldíák janshibé atshaldixa. Ne, ezuañañki munzhi guxaldixa janazhigaktune gugazhá gualdíák, akldé janshibé atshaldixa nzha.^m

³⁹Akze, munzhi numa neklde asewá iteñga noxaldieñki, etshi za izhogakue agatsé. Nanaldixa asewá ishugatshak zúnake, mielde sigí akldunaldiake janshibeñga gugaka, ai jiaga Duwe ipanane naldakue. ⁴⁰Naldatshak nas jañgugéki mokue numa negakí izhoxaldíák, akldé zeñ akldék izhoxaldixa. Jatetshi Aldunaga naksanegatshak ekí miñmeñkuge nzhakldék.

Aklde akzé ishkiyatenek axakuaxane

8 ¹Guatshak kaigaki kágubakueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek ji axakuaxane “¿janshibé ganazúnaka sha?” nakldukamine miñkiyokualdikue. Akze, saldiñga kaldekuañ jiki namaklde ne zúñkué kitshanka. Naldatshak ji zúñkuéñ nuxa sekuakizhikshatshak, ni me kagaunegazhánazúnaka. Ekí ne, axautshikue kizhgajañguéñ zhinik na aldunaxa kakuiyakshanazúnaka. ²Akze, mieldeki axaldáñgabaga ji auxaga akué itshanaldiake, akualdakuamak aksúñga naldaldixa. ³Ekí ne, mieldeki Jate za izhgajañguxa naldaldíák zúnake jiak, aldéñ zhinik ají ne tualdixa nzha.

⁴Akna ji akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane gaminaka azhi gazhámínaka shalda miñmeyaldikue. Ekí zúñkué: Akaldak akzeki ezumé, Saldiñga netshi Jate izhogakna,ⁿ kágubakueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneki akzaldagáldekue nuxa ne. ⁵Naldatshak ezuañkueja zúnake alnobaxa, kagik jiaga akzekue matshuwi izhuka ajañguxa. Ekí ajañgui ai akzekueja kaksanexaldiamak jate ishkiyatene. ⁶Naldatshak nasuñ zúnake ezumé za akaldak akzé izhuka, eñki Saldiñga netshi Jate Nauwijatega zúñkizhuka zúñkué. Aldéñga na saldiñga jika na naldaldiauxa, nasuñ jiaga zúnakauwanane nakna, e za akldé akzamakga akzukui axazauwakualdiamak kizhuka. Ekibeñga na, Duwe Jesús za na ezuañgabaga Saldiñga netshi Sáñkalda akaldak akzé izhuka. Jatejañga na

^m 7.36-38 Ekí jiaga naldaka: “Mieldeki abunzhi numa nexaldixa jañguazháne ne, kaigaki ekí jañguakue agatsaldazháka jañgui, eñki numa negakuká guane, ‘numa guakue sha nagatsá’ jañgualdiake, aldéñ sakí atshakue agatsé jañguamak atshaka. Amak numa guatshak sha atshiji atshazháldixa. Ekí ne, ezua zúnake ni meja aksanek naldakí ‘nabunzhi numa guazháldiku’ izhgakuxaldíák, sakí atshaldixa jañguanamak janshibé atshaldixa. Akna, mieldeki abunzhi numa gualdíák janshibé atshaldixa. Ne, mieldejañki abunzhi numa guazhá gualdíák akldé janshibé atshaldixa.” ⁿ 8.4 Dt 4.35,39; 6.4

ek ga za na saldiñga jika na naldaldiauxa gauwanane. Akze, Duweki zunekuanéñ zhinik na abisajañ zunezhokshixa nakldá.^o

⁷Naldatshak jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene anuñka nekuejañki akzaldagáldekue ne kaksúñga. Ekíga na, maiñ anuñka minekue Duwe ipanagá minogueñgaki, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene za miyakilzabixa nane nak, anuñka nekuejañki kaiga jiaga aik axakuaxane axatshak nuxa na, mokue akiyalzabiyatuka kakldeka. Akna auxa shitiyagá aldogák, kauwíj aldunaja “ekí gashánaka sha ekí gakú” kakldegatshakna sha atshiji akuxá kakldeka. ⁸Naldatshak Jatega ji gakajéñ azhi ji gañkáaldeñ zhinik nuxa zuneapanazhé. Akna ji gakajéñ zhinik nuxa akldé akldunamak kizhuka zúnatuazhaldixa. Ni ji gañkáaldeñ nuxa akldunazhámak kizhuka zúnatuazhaldixa.

⁹Naldatshak saldiñga gakueki gaminakagaba miñkualdatshak jiaga, ji miñgaldixa muldetua jañgua, numañ tuakue miñgatsaldaldixa. Ekíki Duwe ipananeke ekí aksúñga nukakue ji miñgajéñ zhinik me nuxa kejuldukshi guamiñnegak.^p ¹⁰Akze, maiñga ezuake jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene akzaldagálde nuxa mikuéñ zhinik na, ji ishkiyatene akiyalzabiyeñka janshibé zal nemildaka. Amak eñka ezuajañki gaté matuatshak, ai gasé jañguatshak jiaga, migastuwéñ zhinik na janshibé gaka jañgushamildaka. Amak gatshake aldéñ zúnake “sha atshá sha gukú” akldexaldixa. ¹¹Akze, ma saldiñga gamildaka mikuéñ zhinik nuxa ezua Duwe ipanane ekí aksúñga nogatukatshi alduna maldusakualdixa. Akze, e shalda jiaga Duwe Jesúki shuanane. ¹²Guatshak mijanamé Duwe ipananege jiki “atshasé shakldá” akldeka ekí agatsaldi atshisha makuatshak, sha axatshijiñga makualdixa. Ekí matshishatshakna Duwe Jesú jiaga sha axatshijiñga makualdixa. ¹³Akna, ji gagugéñ zhinik me nuxa najanamé Duwe ipananeke ijuldukshanakaga tualdikuake, “aiki gashaldiku” itshankuge. Akna, ni me ijuldukshazhaldikuamak uwa jigabak axakuaxane ni mitsák gashtëñkuge nzha.^q

Duweja ají múldigaba guaxal gaxanekue

9 ¹Guatshak naski káguba me naxaldegazhé nak, nasgaba zhiksaneke izhokuge. Akze, nauwíj Sáñkaldá Duwe Jesú aldéñ naldiñga nakizhañkane, ají múldigaba guaxal nakaxane nakldakú. Akna amak aldéñ shalda miñmeyaldatshakna, namak jañgui ipanamine naldashá. ²Akze, ezuakueki Duweja ají múldigaba guaxal nakagazháne naxajanatshak jiaga, maiñ zúnake nakaxanamak ne miñkué naldashá. Akbiñgaki naski nauwíj Sáñkaldá Duwe zunekwane miñmeyaldatshakna, namak jañgui ipanaminéñ zhinik nakaxanamak ne miyawatuñshixa nak.

^o 8.6 Mal 2.10; Jñ 1.3; Alm 11.36; Ep 4.6; Kls 1.15-17 ^p 8.9-13 Alm 14.13-15; Ga 5.13
^q 8.8-13 Alm 14.20-21

³Guatshak sha nakuagatukakuek ekí kakbeji kakiyokuanaka: ⁴Duweja ají múldigaba guaxal zúnakaxanekue shizhiyañkaldogéñ, ¿ji gakualdixa, tugakualdixa ipanakuamak ipanazhánazúnaka shi na? ⁵Ekíga na, nauwijanameñga Duweja ají múldigaba guaxal gaxanekue, Duwetshi aldanikue, Péguldu^r jiaga mani maniñgaba shizhiyal aldeyatshak, kauwisewá Duwe ipananekuega kagapa awaldeyamak, ¿nasuñ jiaga ekíga atshazhánazúnaka shi minazúnajañgú? ⁶Azhi, ¿nas, Belnabé na za shi Duwe shalda guaxañkaldogéñ ji zúñgajueshká zúñkaldaldaldiamak axautshi jiba jiaga atshakue zúñgatsé minazúnajañgú?

⁷Ekí miñmejiñga na, ¿mielde suldáuki jiba atshatoxaldiéñ, ji agajuezhatuka aldéñga izhgajabiyakue agatseka shi tuminá? Ekibeñga, ¿tezhi jibatshixa gakue gakukapanatshak aldéñki izhgazhá guxá shi tuminá? Ekíga na, ¿béyakze numañ tuñkaja alditsha guxanaldixa izhगतugazhá guxá shi tuminá? ⁸Ekí miñmeyaldatshak, ¿kágubaja jañguamak nuxa miñmeñkuge shi mijañgú? ¿Jatetshi guiyabaja ekíga guagazhé shi na? ⁹Akze, ai shaldaga na nauwibama Muesék guiyaba jian izhoxa zúñkabjanek ekí sezhekld: “Ezua bue jiba akbeyabinogéñ zaji guakuak gamá jjiuwasé.”^s Ekí zúñmeyatshak, ¿Jateja bue shalda za jañguatoshi shi ekí zúñmeñká mijañgú? ¹⁰Ne, ají múldigabaki zúñkazauñkagaba sezhekld nak, nasuñ shalda akldé giemiki jañguatoshi ekí zúñmeyashá. Akze, mieldeki zulda aldixaldiéñ kagi janaktuñka, azhi gakue guka zhualdunañga “gakue negatshake gakualdixa shakldá” jañgui, jiaktuwi jiba ajanashakue kagatseka. ¹¹Ekibeñga na, nasuñ mimijí aldunaxa zulda nishi jana Duwe zúnekuane shalda kabiñmeyatshake, aldunaxa muldetua guildekbine. Akna, gakue gugakuká guamakbé, ¿jai kagik ji zúñgajueshka meñki zúñgaunegakue miñgatsaldakí ne shi mijañgú?^t ¹²Akze, ezuakueki shi miñkaldiyatogéñ, ji kagajuezhaldiake miñshishakuamak miñshishaka mijañguatshak, ake, ¿nasuñ míngaki kauwizhakaldak ekíga miñshishazhánazúnaka shi na?

Ekí miñshishá guashi niuwi zúñkaldé ne, amak miñshishazhánkalde. Ekí ne, Duwe Jesús zúnekuane namak mijañgualdiamake jija me miñgitamakui guakuak na, sakígaba jibañ katuatshak jiaga, egabá abetéñkalde. ¹³Guatshak ¿ekí miñsúñ shi naldaka na? Juldiúkue juwí Jate axazakuagaldi jibatshixakuejañki Jatek ji agaxexaldixa awaldagatshak, ega axaxakue. Ekíga na, eñka Jatek béyakze akiyayogeñka axakuaxaldixa awaldagatshak, aldéñ múldigaba agaskaitshixakuejañki ega axaxa.^u ¹⁴Ekibeñga na, nauwijí Sáñkaldá Duwe Jesúsja mieldeki aldéñ zúnekuane shalda guakakueki ai nukatukakuejañki ji kagajuezhatsak kagaunegakue naldaldixa niuwi gene naldashá.^v

^r 9.5 Aiga na Sepa. ^s 9.9 Dt 25.4 ^t 9.11 Alm 15.27 ^u 9.13 Dt 18.1-3 ^v 9.14 Mt 10.10; Lk 10.7

¹⁵Naldatshak miñzushishá guashi niuwi naxaldé jiaga amak miñzushishazhúge. Kaiga jiaga minagaunexaldiamak nakldeshi kalta miñkuzgauwatogakí nzhokú. Naski akldé janshibé miñzushisha naldakí maldi nakuí shuixaldikue nakldeka. Jinake naldakí. Jigabá nuxaki ipana naldakí Duwe shalda miñmeñkugéñ zhinik na, zeñ nakldeshi sekuazhikshanaka nak. ¹⁶Akze, nauwiji Sáñkalda Duweja naldi aldéñ zñekuane shalda guagakue niuwi nagenamak atshakue nagatsé. Azhi amak guagazhá gualdikuák, ¡wau wau wau sakí nagisaldaka ne! Akna, Duwe shalda guagakue niuwi nagaxenamak nuxa guagatokugakna sekuazhikshazhánaka.^w ¹⁷Akze, nasgabaga nakldek Duwe zñekuane shalda guakldakuashíñki, nakzabiji mual nagaunegakue jañguanaka. Ne, nasgabaga nakldek Duwe zñekuane shalda guagazhúge, ne aldéñ ekí guagakue niuwi nagene nak, egabá guagakue nagatsahamak za guakuge. ¹⁸Ekí nake, ¿nakzabiji jana neki ji shi zeñ nakzukaldixa na? Akze, Duwe zñekuane guaxaldatshak, aldukatukakuek ji nagajushká kakshishá guashi niuwi naxaldé jiaga kakshishazhúge. Akna ekí egabá guakugéñ zhinik zeñ nakldegatshakna, nagasabixá jana nakzeka nzha.

¹⁹Akze, naski káguba me naxaldegazhé nak, nasgaba zhiksanez izhokuge. Naldatshak, Duwe zñekuane shalda guaxaldatshak, mitsá káguba Duwe namak jañgui ipanshanakldegauxa ipanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhashi izhoxaldikue itshankuge. ²⁰Ekí itshani na, nasaná juldiúkue na izhogatoxaldikuéñ, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Akze, ekuejañki Jateja nauwibama Muesék guiyaba zññkabajananeja guagauxabe izhogakue kagatsé ajañguxa. Ne naski aija guagauxa izhogakue nagatsaldaksá guane nakualdatshak jiaga, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, nas jiaga guiyabaja guagamak izhoxaldikue itshankuge. ²¹Naldatshak, nasaná naldagáldekueki Jateja guiyaba zññkabajane kaxaldaldazhékue nakna, aija guagamak izhogazhékue. Akna, mitsák kauwizhéñ na izhogatoxaldikuéñ, Duwe kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Ne Jateja jian izhoxa guiyaba majanamak izhoxaldaksá guxáki guagakí, ne Duwe Jesú Zñekualkaja izhogakue naksanegamak izhoxaldatshakna, Jate jiaga najañguamakga izhokuge.

²²Ekibeñga na, Duwek alduna ishakue auxaga shitiyakíñga nogatukakue na izhogatoxaldikuéñ, Duwek akldé akldéñga alduna ishakue kakuiyakshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhokuge. Akze, káguba sha, sha akldetakue na izhogatoxaldikuéñ, sakígaba anuñkakueki Duwe namak ajañgui kepanshaldikuamak nakldeshi na, kauwizhéñ mitsabé

^w 9.16 Jer 20.9; Am 3.8

nuxa izhukakue naldaldiake, auxabé izhoxaldikue za itshananuge. ²³Jinake ekí itshanakí. Káguba zhekuauxa Duwe Jesú zunekwane shalda aldukatshak, akldé akldénga namak ajañgui iyapanaldiamak. Ekíki nas jiaga Duwe ipananeke nañga, Jateja atemajañ zeñ zaldaba zuñgexaldixa zuñmeyanauxa ipanaldikuamak.

²⁴⁻²⁵Ai mitsé negaxañki^x jibañ akzé nakna ezuañki amak nexaldiamak, axaldáñ zhiksaneshi, jija eñka uldeyaka za atshatogakue agatseka. Matshuwi ekí kalzé aldexaldixa ajañguatshak jiaga, aldiweki anuñkamé neja za amak isugakualdixa. Mieldeki amak isugakualdiák, kágubakueja “janshibé ubiya ni makú” agabeji, zeñ axajanaldixa. Ekí akuaxaldiamak itshani na, matshuwi kama ilshiji, jiba atshijiñgaba guanaldixa jiaga, ubiyane agabenaldixa anuñkake kakjuizhanaldixa.^y Ekí nake, nasuñ Duwe ipanañkaldekuañ míngaki akaldak giemi zuñgatsauxa, Jatek akldunamak izhoxa za alduna kauñkalde, ji eñka zunauldeyaldixa za atshakualdiamak kama ilshakue zuñgatsé. Amak eñka kisugakuatshakna, Jateja naldi “janshibé ni miyubí”^z zuñmeyaldinik ni mitsák zhikjuizhanshakí matshuwi janshizhe zuñkatshataná.

²⁶Akna, “maniñga nzheñkú” nakldegagálde jana atshagábaki, “Jateja jékaldaxa janshizhe naxatshataná” nakualdi amak ipanaldikuamak nakldeshi na, nagatsauxa e za axazauwaldikue itshani izhokuge. Ekíki axesé nuxa kama ilshanuge zegazháldiamak. ²⁷Ekíga na, sakígaba sha atshindana nakzekaja nagubiyazháldiamak kama ilshiji, nasgabaga zhiksaneshi, numañ atuwi izhokuge. Ekíki kágubakue Jateja janshizhe kaxatshaldixa iyapanaldiamak shi kaxaldiyanaldikue jiaga, sakígabaki nas niñkauwañki amak ipanazhá nuxa gui guanakldegak.

Jigabá akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agajué nogakue

10 ¹Gajakue, nauwibama juldiúkue izhonane be miñgisekualdikue. Nauwibama Mueséja Ejiptuxa zhinik kakzuxaitshatshak, aldahauxañga Jateja mauwik numañ katuwi, miya ga nuxa neyakue katuñshaldiamak kaksaja kagakaxá. Amak aldeyatoshiñga na, Jatejañga níbuni kakizhgajuekui agabatexaldiamak kaxatshanane. ²Akze, aldahauxañga mauwi sukldí nauwibama Muesék axapa aldeyatoshi, níbunik jiaga axapañga agabategatshak, ekí awatuñshixa: Kauwizhéñ nauwibamak za axapa aldeyaldixa ajañgui ekí aldeyatone.^a ³Amak aldeyatoguéñ na, Jatejañga gakue kagene saldiñga aigaba axanane.^b

^x 9.24-25 Zhaldiañki “carrera” shalda guagatshak aiki anuñka naldatukakue mielde akldé mija naldajiñga ubiyaldixa ne tuakue shalda. ^y 9.24-25 Zhaldiañki “corona” guagatshak ubiyane awatualdiamak axajanashakue guashi. Guatshak kágubaja ekí mixatshatshak aiki saldinaldixa nuxa. ^z 9.24-25 2Tm 2.5. “corona” Eñki Jateja ubiyáñkalde zanawatualdiamak zuñkatshatshak saldinazhíta. ^a 10.1-2 Ex 13.21-22; 14.19,22-29. Nik ajaukshi jana Muesék za axapa aldeyaldixa awatuñshane. ^b 10.3 Ex 16.4,35

4 Ni jiaga aldéñga kagene, aigaba atuxanane. Niki jagik zhinikga nañkashatshak jiaga, jagijañki ni kagegazháne, Duwe Jesújañga ai zhinik kagé. Aldéñki kagapa neji na, ji kagajuezhatshak auxaga kagene.^c 5 Ekí Jatejañki kauldeyatogatshtak jiaga, naki auxaga nekueki aldéñ akldunamak izhogazháneñ zhinik na, egaba zúkgá ne zaldi azaxaitatogualdiñga jeñ ashuizhá guanane nakldá.^d

6 Akze, sakí kagisanauxa kagastuatshakna, ekueja sha atshá za agasjananamakga agasjanakualdiake, zúñgisaldaka ne izhgastuakualdiamak ekí zeklde.^e 7 Akna kauwizhéñ anuñka nekuejañki jigabá akiyalzabiyaldixa ishkiyaldashi, akldé agazukuanamak atshakue zúñgatsaldazháldi. Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Ekueki ezua akiyalzabiyaldixa ishkiyatene akldé agazukualdiamak pitak axazatushiñgaba, abuasaji sáxake axakuizá guasúñzamak axakuizane.”^f 8 Akze, anuñka nauwibamakueki kauwisewá naldagálde na askuildeguéñ zhinik na, atiuwiñga 23.000 ashuanane nak, nasúñ ekíga atshakue naldazháldi.^g 9 Ekíga, anuñka nekueki Saldiñga netshi Sáñkaldaki “sha katshatshak ¿mitsá abetaka sha?” akuajaldiamak axajanashatshakna, takbik kakashi anuñka kakuaxanane nak, nasúñ ekíga guajakue naldazháldi.^h 10 Ekíga, anuñka nekueki Jateja sakí kaxatshixá kagutseshi kakldunazhé aldeguéñ zhinik na, aldéñ guaklde uldeñkaja kakuaxaldiamak kagakaxanane nak, nasúñ ekíga negakue zúñgatsaldazháldi.ⁱ

11 Jinake nauwibamakue ekí kagisanane Jatetshi múldigabak sezheklde naldakí. Naki auxa zeshi guatogéñ kizhukakuañ nauwibamakue ekí kagisane kagastuatshakna, sha ajanashanamak atshakualdiák, “ekíga migisaldakue ne nakbatú” izhgastuakualdixa nak. 12 Akna, ezuaque “naski Jate najañguamak izhoshi na, nakjienaksá guane shakldá” mitshanatshak jiaga numañ atuiwi, be nogakue. Azhi jiyáñañki makjieñgua gui guakuak. 13 Guatshak ekí miñkualdakue: Mimijanameñga káguba zhekuauxaki iyajuldunaldiamak jiséja kaksaneshi, sha atshindana kakzekája jiaga kaksaneka. Naldatshak, Jateki alduna ishanazúnaka. Aldéñki jigabá sha atshá zúñsanexaldíak jiaga, jiak abetaldazúñsá zalda gui zúñgubiya guazháldiamake numañ zúnaturalga nuka. Akna, mitsák jigabá mimejuldukshaldiamak miñsanegatshtak, Jatejañga aik mimagubishi, amak atshabináldiamak sakí izhakuigakue jíúñgulta mimatuñshaldixa nakldá.

14 Akna, shui gaja mimezhgajañgugekuañ, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek sakígaba akldé agazukualdiamak axajanashatshak, maiñ

^c 10.4 Ex 17.6; Nm 20.11. Jatetshi múldigabaja jagi guagatshtak, Duwe Jesú na izhguajiñga guaka. ^d 10.5 Nm 14.16,29-30 ^e 10.6 Nm 11.4,34 ^f 10.7 Ex 32.6 ^g 10.8 Nm 25.1-18 ^h 10.9 Nm 21.5-6 ⁱ 10.10 Nm 16.41-49

zúnake ekí axatshagábaki, aik izhakuishi mual za miyatshaldí. ¹⁵ Akze, maiñ muldetua miñgajenkakue minák, ji miñmeyatokuge maiñgaba namak miñmeñkugé tuminaka. ¹⁶ Guatshak Duwe Jesú nauwitsaldí shuane be izhgisekuakualdiamak zal kajuizhaldegatshak, ekí katshixa: Kalwéldia siyagaxaune Jatek “zeñ nzhakldék” akbeji katuka. Aiki, Duwe zúnekualdaldiamak nauwitsaldí shuigatshak abi akzuldane be zhgisekui na zhualduxa aigaba katuka. Ekibeñga pañ zhikwatiji ezuak ezuak kakatshak, aiki Duwe sha katshixa zúnkabetaldiamak shuane be zhgisekui na zhualduxa aigaba kakaxa.^j ¹⁷ Akze, nasuñ Duwe ipanañkaldekuañki matshuwi kaldaldatshak jiaga, pañ ezuamé ne kakatshake, ají abuá ezuamé kaldé guashi kakaxa nakldá.

¹⁸ Guatshak juldiú sanákue sakí ajanashixa agajañguakue. Ekueki Jate akldé akzamakga agazukualdiamak jika akiyayogeñka béyakze axakuaka. Ekí axakuaxane axatshak, ekíga Jate akldé akzamakga agazukuxa.^k Ekibeñga, axautshikueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane axatshak, akldé agazukualdiamak axaxa. ¹⁹ Ekí miñmeyaldatshak, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneki akzé ne miñmeyakí. Azhi ji axakuaxaneki akzé ne guagakí. ²⁰ Ne ekí miñkualdakue: Ekueja jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuagatshake, jisétshi aldunakuek nuxa agaxeshi na, Saldiñga netshi Jatek zúnake agaxegazhé. Ne maiñ zúnake jisétshi aldunakue akldé akzukui mual ni nauwa atshakue miñguanakí nzhakú.^l ²¹ Namak, Duwe mimitsaldí abi akzuldi shuane be miñgisexaldiamak kalwéldia siyagaxauwane mitugatshak jiak, jigaba jisétshiga akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agaxene jiaga tuxalga nogazhámínaka. Ekíga na, Duwe mimitsaldí shuane be miñgisexaldiamak miñgatshak jiak, jigaba jisétshiga akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek agaxene jiaga galga nogazhámínaka naldashá.^m ²² ¿Azhi jigaba akldé miyakzुकualdiamak miyabuzatshak, Saldiñga netshi Sáñkaldaki mauldí akzukuexañ shi ekí miyatshí? ¿Azhi aldéñ zhakldé kama miñkaldé itshani, agubiyaminaka shi mijañgú?ⁿ

Jate za akldé akzamakga akzukuakue

²³ Ekí akuashiñga akuaka: “Ji atshindana zúnzexaldiake atshanazúnakagaba nakldá.” Aiki namak naldaka naldatshak, saldiñga atshanazúnakaki aldunak makuiyakshi, migaunegakuegaba naldazháka.^o ²⁴ Akze, nasuñ axaldáñ janshibé izhogakualdiamak za niyakue zúnzatsaldakí. Ekí ne, axautshikue guana janshibé ashekualdaldiamak niyakue zúnzatsaldashá.

^j 10.16 Mt 26.26-28; Mlk 14.22-24; Lk 22.19-20 ^k 10.18 Lv 7.6,15 ^l 10.20 Dt 32.17
^m 10.21 2Kt 6.15-16 ⁿ 10.22 Ex 20.5; Dt 32.21 ^o 10.23 1Kt 6.12

²⁵ Guatshak uwa nabeyasajeñka mineyatshak, janshibeñga uwa jabi, gaminakagaba. Ne jabiyagá minogeñga, aldunaxa señgaba miñzeshi mijabiyaldiamak “¿jalde uwaki jiñ axakuaxane shi na?” izukakue miñgatsaldakí. ²⁶ Jinake ekí miñmeyakí. “Saldiñga netshi Jatejañki saldiñga gauwanegaba nakna, kagi agatsauxa, saldiñga jika zhe nogauxaki ajígaba ne nakldá”^p guashi sezhekld nak.

²⁷ Ekibeñga na, Duwe ipanazháneja ajuxa abuzatiakue miñmeyaldiák, nendana miñzexaldiakue janshibeñga neminaka. Eñka mineyatshak jigabá gaixañ miñkuldagatshak gaminakagaba. Ne gagá minogeñga, aldunaxa señgaba miñzeshi miñgaldiamak “¿jalde gakueki jiñ agaxene shi na?” izukakue miñgatsaldakí. ²⁸ Ekí ne, exaga ezuajañki “jalde uwaki akiyalzabiyaldixa ishkiyatenek axakuaxane nakldá” miñmeyaldiák zunake gagába. Jinake ekí miñmeyakí. Ekí miñmene ne gaté mimatuatshakna aldunaxa shañgá akzeshi, “sha atsha sha gu” akldekshaminaka nak. [Akze, saldiñga kagi agatsahauxaki Jate nauwijí Sáñkaldatshi nak.] ²⁹ Ekí miñmeyaldatshak, ji gaminaka mijañguéñ zhinik gazhámínaka miñmeyakí, ne ezuajañki ji gasé jañguéñ zhinik aldunaxa sha akldekshaminaka nakna gasé miñmeñkú. Naldatshak ezuajañki ekí jañguaka: “Naski saldiñga ganakagaba ne, ¿jinak shi ezuajañki alduna sha akldekshi gui guanakldagak nuxa gazhánaka na?”^q ³⁰ Naski zapanaldatshak Jatek ‘zeñ nzhakldék’ akbeji gakuge ne, ¿sakí zhinik shi Jatek ‘zeñ nzhakldék’ akbeji gakuge jiaga, sha atshikugé nalda naxakuagaka na?” jañguaminaka.

³¹ Akna ekí miñmeyaldikue. Jigabá miñgatshak, azhi ji mitugatshak, sakígaba miyatshatshak, egaba Saldiñga netshi Jate za akldé akzamakga miyakzukualdiamak za miyatshaldí. ³² Ne, jigabá miyatshéñ zhinik nuxa juldiú saná azhi axautshi sanákue^r jiaga, Duwe shalda aldukasúñ kakzukurundana atshagába. Ni Duwe ipanane Jatetshi nekldekue ijuldukshindana jiaga atshabináldi. ³³ Ekí izhogakue miñmeyaldatshak, nas jiaga atshugauxa saldiñga nekue axazauwaldikuamak kakldunamak atshikuge nak, nagastú xaldeki ekíga izhogakue. Akze, naski axaldán janshibé izhoxaldikuamak za niyagábaki, axautshikue janshibé ashekualdaldiamak akldé niji izhokuge. Ekíki kauwizhéñ jiaga Duwe Jesú iyapanatshak kekuane ashekualdaldiamak.

11 ¹ Akna, naski Duwe Jesú sakí izhone agastuwi na amaga izhoxaldikue itshankugamak, maiñ nagastuwi, amakbé mizhoxaldixa za minshanaldí.^s

^p 10.26 Sal 24.1; 50.12; 89.11 ^q 10.28-29 1Kt 8.7-13 ^r 10.32 galdiegu ^s 11.1 1Kt 4.16; Plp 3.17

Duwe ipanankue sakí ishjuizhaldegakue

²Guatshak nas sakí miñmeji, shi miñkaldiyanugauxa miñjuizhanáaki amak mizhekue nakna, “janshibé ni atshabinók” ni miñmeñkú.^t

³Kaiga zúnake ekí miñkualdakue ni mimajañgukú: Saldiña netshi Jate za akaldak akzé izhogakna, aldénga Asukuá Duwe Jesútshi Sáñkalda izhuka. Duweki saldiña sigítshi Sáñkalda izhuka. Sigíkueki kauwisewátshi sáñkalda izhuka. ⁴Ekí sáñkalda zuñnogakna, sigí juldiúkueki Jate axazguagatogéñ, azhi ají Aldunaja ají múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatogatshak, Duweki ají sáñkalda axabetixá awatuñshi na, sambuldezha zhikpe atshixa. Zhikpegakí naldaldiák, ají sáñkalda aguáñ izhbashaldixa. ⁵Munzhiki Jate axazguagatogéñ, azhi ají Aldunaja ají múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatogatshak, asewáki ají sáñkalda axabetixá awatuñshi na, paniuwizhu zhikte atshixa. Ekí atshakí naldaldiák, ají sáñkalda aguáñ izhbashi na, tubá sai izhbeñguane janaña jiwak zaldabaga naldaldixa. ⁶Akna, mielde munzhiki asewá axabetixa awatuñshi paniuwizhu zhikte atshasúñ akzexaldiák, ake, sai nuk izhbeñguakue. Ne ekí atshakue jiwak akzé jañgualdiák, ake, paniuwizhu zhikte atshakue agatsaldaldixa.

⁷Guatshak sigíki sambuldezha akteña Jate axazguagakue agatsaldakí. Akze, sigíki Jate sakí ne tuñshi na, e za akaldak akzé tuñshixa. Guatshak munzhijañki asewá akzé tuñshixa.^u ⁸Akze, Jateja kasak sigí gauñguenik, etshi magiga munzhiki gauwane. Sigíga munzhitshi magik zhinik gauwazháne. ⁹Ekíga na, Jateja sigí gauñguenik munzhi agajueshká tuatshakna, agapakualdaxañ agakauwane. Munzhik agapakualdaxañ sigí gauwazháne.^v ¹⁰Ekí nakna munzhikue kauwisewája kaksanegaka ne ajañguxá awatuñshakue kagatsahamak ajanashakue. Jinake naldakí. Jateja guaklde uldeñkakueja katuaté nogák.

¹¹Guatshak jiaga, nauwijí Sáñkalda zúnajañguamake, ni munzhi aldéngaba izhogazháka, ni sigí aldéngaba izhogazháka nak zhualdaxañgaba izhgajuezhi kizhuka. ¹²Jinake naldakí. Kasake Jateja sigík zhinik munzhi gauwanamakga kaiga zúnake saldiña sigíkue munzhik zhinik za kukaxa. Naldatshak namak giemiki Saldiña netshi Jate zúnake saldiña zúnakauxágaba nakldá.

¹³Guatshak munzhija asewá axabetixa tuñshagába, paniuwizhu akldogakí Jate axazguagatoxaldiéñ, ¿atshakuamak atshixá ne shi mitualdixa na? ¹⁴Akze, kágubake naldakue zuñgatsahamak izhogakue zuñgatsé nakna, mielde sigíki munzhi janamé ishkazgualdiák,^w eñki

^t 11.2 2Ts 2.15 ^u 11.7 Gn 1.26-27 ^v 11.8-9 Gn 2.18-23 ^w 11.14 Atshak baxe sigí juldiúkue sai wézhilduka izhbuñguatshak munzhi janaña ishkazguf ajañguxa. Akna jiwak zaldaba ne guaka.

agatsaldasúñzamak agatsé shaldaki jiwak akzegakue agatsaldaldixa ne tunazunaka. ¹⁵Ekí ne munzhi zunake, munzhi agatsaldakuamak agatsé izhoxaldiák, eñki janshibé agatsé izhuka ne awatuñshixa. Akze, munzhiki sáñkaldatuba jana akzeshi guakuak na Jateja sai izhuka izhoxaldixa jañguane. ¹⁶Akze, mieldeki ekí juizhaldegakuamak juizhaldexa shizhiyañkalduka ne ipanasúñ akzekakuejañki ekí kakualdakue. Nasúñki ekí shi kizhiyamak zañga katshixa. Amakbeñga na, san san kuíbuldu Duwe ipanane ishjuizhaldekakue jiaga ekí zañga ajanashiji ajuizhaldeka naldashá.

Duwe shuane be zhighisekui gakuamak axakí

¹⁷Guatshak mokue sakí juizhaldegakue miñmeyaldikue. Akze, maiñ Duwe ipanaminekue mishjuizhaldegatshak aldunaxa akuiyakshagábaki, aguáñ izhbashi mual miyatshixa nak “janshibé ni miyatshí” miñmeyazhaldikue. ¹⁸Kasak misha, mishjuizhaldegatshak askuí aldunagaba miñneshi juizhaldexabíne nagabemine ne, nauwa namakga nega mimajañguá ni gukú. ¹⁹Ne amak zegatukaki zegakuamakga zegatuka. Ai zhinik na, mieldeki Jateja mimajañguamak mizhuka, azhi mieldeki ekí izhogakí minuka mimawatualdixa.

²⁰Akze, Duwe aldéñ nauwitsaldí shuane shalda be zhighisekui zakualdixa zunmenamak mishjuizhaldegatshak jiaga, amak be izhgisekui mual ishjuizhaldegakí naldashibiná. ²¹Jinake ekí miñmeyakí. Axaushikue jikaktuagábaki, gakue miyuldaká maiñgabaga za miñgaxa nak. Ai zhinik na, ezuakueki maldija guiñga abá guxakue, ezuakue zunake zutuxa zalda ajanashixa. ²²¿Azhi zamiñnegaldi, tuxamiñnegaldi juwí miñsúñze nak shi ekí miyatshí? Ekí zal mishjuizhaldegatshak, ¿Duwe ipanane Jatetshi nekldekue aguáñ izhbashijiñga, auxaga jika axaldaldagáldekueki jiwak miyakzukuxá miñnegakí shi na? Nak, ¿sakí shi “janshibé ni mijuizhaldék” miñmeyaldikue minajañgú? Ekí miñmeyazhaldikue naldashá.

Duwe Jesú shuane be zhighisekui gakue (Mt 26.26-29; Mlk 14.22-25; Lk 22.14-20)

²³Akze, nauwijí Sáñkaldaja shi naxaldiyanamak shi miñkaldiyanuge. Duwe Jesú akuaxaldiamak axexaldixa siañ zegatshake, aldéñ shaxaldixakue juizhi zatoguéñ pañ zhiksui. ²⁴Guñgueniki ai shalda Ajatek “zeñ nzhakldék” akbeñgueniki zhikwati, aldéñ shaxaldixakuek kageshi ekí kakkbeyá: “Jejié pañki nají abuá tsaldiñga ne miñgaldí. Amak miñgatshak, mimitsaldí shuixaldikue be zhighisekui za miñgaldí.” ²⁵Ekibeñga auxa asañgueni Duweja jaldu, kalwéldia siyagaxaune^x akué zhiksuishi ekí kakkbeyá: “Jejié kalwéldiaki nají abi tsaldiñga mitugauxa

x 11.25 “vino”

mitugatshak, minkualdaldikuamak abi nakzaldi shuixaldikue be izhgisekui mituxaldí. Amak shuixaldatshak, Najateja minkualdaldiamak e na ishkualdi izhoxa abisa júñgulda miñgexaldixa nzha”^y na Duweja kakbeyá. ²⁶Akze, mitsá ai pañ miñgajauxa miñgatshak, ai kalwéldia mitugauxa mitugatshak, “nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúki nauwitsaldí shuane nakldá” guashi ne tuñshi miñgaldixa. Ekí atshijiñga, aldéñ mokué kagik naxaldiéñ yo miyatshaldixa nzha.

²⁷Ekí nakna mieldejañki nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú aldéñ abi akzaldi nauwitsaldí shuane be zhighisekuakuamak zhighisekuagába pañ gaji, kalwéldia tushi agatsaldazhámak atshaldiák zúnake, Duwekga sha axatshaldixa. ²⁸Akna amak pañ gagáñga, kalwéldia tugagáñga, ji guashi miyatshaldixa agajañgua, ezuak ezuak muldetua aldunaldi zhikzuziyakue miñgatsaldaldixa. ²⁹Jinake naldakí. Mieldeki Duwe atsaldí shuane be izhgisekuagábaki, egaba ga, tuxa gueñ zhinik na, aldéñga guiyaba tuakue agatsé axeldashi atshaldixa nak. ³⁰Ekí agatsaldi nuxa axanéñ zhinik na, matshuwi minekue kama miñkualdaksá, mulbatá miñzeshi, guatshak ezuakueki ashúa guane.

³¹Naldatshak, amak gagáñga ji guashi gakualdixa agajañgui na, ezuak ezuak muldetua aldunaldi zhikzuziya guanazúñnegake, Jateja ekígaki guiyaba zúnatuñshazháka. ³²Naldatshak, Saldiñga netshi Sáñkaldajañki sha atsháñkalde shalda guiyaba zúnatuñshatshak, egaba jian izhoxa shi zúñkaldiyaldiamak ekí zúñkizhaka. Ekíki Duwe ipanazhánekue guiyaba tuakue kagatsé axakezhagamaga axazúndagazhaldiamak.^z

³³Ekí nakna, shui gajakue, Duwe nauwitsaldí shuane be zhighisekui mizaldixa mishjuizhaldegatshak, ataba atabañ zhinik jizhiktuwi miñgualdí. ³⁴Akna, mieldeki maldija guatoxaldiake, axañga ajuxaga zakue agatsé. Ekíki Jateja akldunazhámak mishjuizhaldeká shalda guiyaba mimatuñshakue ni zekldék. Guatshak akldé guiyaba miñmeyakue naxaldañga ne, eñki mimatuál neyaldatshak miñmeyaldikue nzha.

Jatetshi Aldunaga sha sha jiba zúnatshishixa

12 ¹Gajakue, Jatetshi Aldunajañga sakí bual gaunegakualdiamak zúnatshishixa miñkualdakuega mimajañgui miñmeyaldikue. ²Guatshak Duwe ipanagá minogueñgaki, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyateneke, beyakzaldagáldekue, ni zukuagazhákakue jiséja akzé mimajañgushi na mimejuldukshanane. ³Akna ekí miñkualdakue. Ni me Jatetshi Aldunaja aksanegotogéñga, “Jesúki agisa guakuéñ” guagazháka, ne Jatetshi Aldunaja za aksanegotogéñ zhinik na, “Duwe Jesúki Saldiñga netshi Sáñkalda nzha” guagaka nakldá.

^y 11.25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34 ^z 11.31-32 Dt 8.5; Eb 12.5-11

⁴ Akze, Jatetshi Aldunajañki gaunegakualdiamak sha sha zunatshishatshak jiaga, Jatetshi Alduna ezuamé nega ekí zunatshishixa nakldá. ⁵ Ekibeñga na, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúk matshuwi sha sha axazauwanazunaka naldatshak, nauwijí Sáñkaldaki ezuamé nega kaxazauñkaki zuñkizhuka nakldá. ⁶ Ekíga na, Jateja sha sha jiba atshakualdiamak zuñgegatsak jiaga, aldéñki ezuamé nega saldiñga kaldekuañ ekí sha sha atshakualdiamak kama zuñgeka nakldá.

⁷ Akze, Jatetshi Aldunajañga saldiñga Duwe ipanañkaldekuañ ezua ezuak sha sha zunatshishéñ zhinik na, aldénga zuñsaneka ne awatuaka. Ekí zunatshishi, Duwe ipanañkaldekuañ izhgaunegakualdiamak zunatshishixa. ⁸ Akna, Jatetshi Aldunajañga ezuakueki múldigaba ishkué ga agatsaldi muegisekualdinik amak guakshixa. Ne ezuakue zuna ai Aldunajañga na jigabá shalda muegisekui amak guakshixa. ⁹ Ai Aldunajañga na, ezuakueki “Jateki saldiñga, saldiñga atshakagaba shakldá” muldetua auxaga alduna ishaldiamak atshishixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki mulbatá akzekakue kalzuxaitshishixa. ¹⁰ Ai Aldunajañga na, ezuakueki janshizhe ajanashaté atú guazhámak katshishixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki Jatetshi múldigaba naldiñga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshixa. Ai Aldunajañga na, ezuakueki Jatetshi Aldunaja, azhi jisétshi aldunakueja nuxa káguba zukuakshatuka azhi atshishatuka kakwashekuxa. Ai Aldunajañga na, ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga ezuakueki kazukuakshixa. ^c Ne, ezuakueki amak ai kaugiañ nukatshak, sakí guashi guaklde ai Aldunajañga kakuakshixa. ¹¹ Akze, Jatetshi Aldunaki ezuamé nega ekí saldiñga nalda zunatshishixa. Aldénga na ezuak ezuak zunajañguamakga sha sha zunatshishixa nakldá. ^d

Duwe ipanañkaldekuañki askuí abuí kaldé

¹² Guatshak nauwijí abuáke matshuwi zuñkazauñkakue káuxalda, kasa, uba zuñkaldaldatshak jiaga, askuí abúatshiga nuxa ekí zuñkaldé. Ekibeñga na, saldiñga Duwe Jesú ipanañkaldéñ zhinik na askuí abuí me, Duwetshi kaldé nzha. ^e ¹³ Akze, saldiñga Duwe ipanañkaldekuañki Jateja ají Alduna ezuamé nega zuñgegatsak, eñkáñ zunajaukshanéñ zhinik na askuí abuí me, Duwetshigaba kaldé. Akna, nasuñ juldiúkue azhi axautshi sanákue, nashi axautshi jiba axatshixakue azhi sáñkaldakue ekí sha sha kaldaldatshak jiaga, saldiñga kaldekuañ Jateja ají Alduna ezuamé nega nasuñldi auxaga zuñkaldaldaldiamak zuñgene zuñsaneka nakldá.

¹⁴ Ekibeñga na, nauwijí abuák zalda ezua me zuñkazauñka zuñkaldaldazhé, zuñkazauñkakue matshuwi zuñkaldé naldashá. ¹⁵ Ai

^a 12.5 Ep 4.11 ^b 12.7 1Pe 4.10-11 ^c 12.10 Ajsh 2.4-11; 1Kt 14.4. Jinak ekí kazukuakshakí. Jate muldetua axazakuaxaldiamak azhi axaldánga aldunaldi akuiyakshaldiamak. ^d 12.4-11 Alm 12.6-8 ^e 12.12 Alm 12.4-5; Ep 4.14-16

zhinik na, kasa ekí nekldake, “naski káuxalda naldazhúge naugakna, abuátshi naldazhúge nakldá” nekldák jiaga, abuátshiga naldaldixa naldashá. ¹⁶Azhi kuxaja “naski uba naldazhúge naugakna, abuátshi naldazhúge nakldá” nekldák jiaga, abuátshiga naldaldixa naldashá. ¹⁷Azhi nauwíjí abuá uba za nanazunakuashíñki, ¿sakí shi zukanazunaka na? Azhi nauwíjí abuá kuxa za nanazunakuashíñki, ¿sakí shi jika zhikzukanazunaka na? ¹⁸Ne Nauwijatejaña aldéñ abuák sha sha zúñkazauwaldixa agukuagakldegéñ janaktunamak abuák zúñgakauwane. ¹⁹Kasa, azhi káuxalda za nanazunakuashíñga, ¿sakí shi abuá naldaka na? ²⁰Ne, matshuwi sha sha zúñkazauñka zúñkaldaldatshak jiaga, abuáki ezuameña kaldé naldashiñkaldá.

²¹Ai zhinik na, uba ekí negakldegake, káuxalda: “Mañki nagajuezhakí nibaldá” axaldegasháka. Azhi sáñkaldaja kasakue: “Maiñki nagajuezhakí ni miná” axaldegasháka.^f ²²Naldatshak abuák zalda zúñkazauñkakue, mieldekueki jue zauñka kajañguatshak niñkauwañki, aiga na abuák akldé agajuezhakue. ²³Ekíga na, abuák zalda mielde jue kajañguxa zúñkaldekueki akldé numañ katuñka. Zúñkatuazháka kajañguxa zúñkaldekueki zhakuá ijualdiyáñkalde za kaldokshixa naldashá. ²⁴Ne, abuák zalda zúñkazauñkakuega anuñkakue zúñgatuakueki jue numañ tuakue zúñgatsé. Akze, abuák zalda zúñkazauñkakue, mielde jue kajañguxa niñkauwañki, Nauwijateja akzé jañgui zhinik, akldé numañ tuakualdixa janazúñgaktunamak abuák zúñgene. ²⁵Ekíki abuák zaldagaba ishkajuezhá naldakí, zhualduxa numañ atuwi, izhgaxaunexaldiamak. ²⁶Akna nauwíjí abuák zalda ezua agatsaldak me akzegapanatshak, saldiñga akzekagaba neka. Ekíga na, nauwíjí abuák zalda ezua agatsaldak me akldé agazukuatshak, saldiñga abuák zúñkazauñkakue zhualduxa zeñ akzekagaba nexaldixa naldashá.

²⁷Ekí abuá shalda miñmeyatokugeki ekí miñmeji: Saldiñga Duwe Jesú ipanañkaldekuañki ezuak, ezuak etshigaba nek guáñkalde nakna, askuí ají abuá me nekalde nzha. ²⁸Akna Duwe ipanañkaldekuañki izhgaunegakualdiamak, Jateja sha sha jiba zúñgeka. Kasak misha, Asukuá Duwetshi múldigaba guaxal gaxaldiamak ezuakueki izhgakukakue. Mozhua zeñki, ezuakueki ají Aldunakga ají múldigaba naldiñga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshaldiamak izhgakukakue. Maigua zeñki, ezuakueki ají múldigaba shizhaldiyaldiamak izhgakukakue.^g Ekí izhgakuxaldinik, ezuakueki janshizhe ajanashaté

^f 12.14-21 Alm 12.4-5. Duwe ipanañkaldekuañ Duwetshi abuá kaldakna, nauwíjí abuá na izhguashiji ekí zúñmeji naldaka: Duwe ipananegaba ezuañki Jatetshi Aldunaja sakí atshishaka tuatshak, “naski e jana natshishakí nak, Duwetshi naldazhúge nakldá” negatshak jiaga, Duwetshiga naldaldixa. Azhi ezuañki Jatetshi Aldunaja sakígaba ají jiba atshishatuka ne, “nagajuezhakí nibaldá” axaldegasúñze. ^g 12.28 Ep 4.11-12

atú guazhámak atshaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki mulbatá akzekakue iskaitshaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki axautshikue muldetua kagaunexaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki Duwe ipananekue kaksanexaldiamak izhgakukakue. Ezuakueki ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga kazukuakshaldiamak izhgakukakue nakldá.

²⁹Ekí sha sha zúnezhgagugatshak, ¿saldiñga nekue Jateja Asukuá Duwetshi múldigaba guaxal gaxanegaba sha? ¿Azhi saldiñga nekue ají Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiñga kaldukshanamak kágubakuek kakbeñshixagaba sha? ¿Azhi saldiñga nekue ají múldigaba shizhixakuegaba sha? ¿Azhi saldiñga nekue janshizhe ajanashaté atú guazhámak atshixagaba sha? ³⁰¿Azhi saldiñga nekue mulbatá akzekakue iskaitshixakuegaba sha? ¿Azhi saldiñga nekue ezua kaugiañ zukuagazhék jiaga zukuakshixakuegaba sha? ¿Azhi saldiñga ai kaugiañ nukatshak, sakí guashi guaklde guakshixakuegaba sha? ³¹Naldatshak sakí Duwe Jesú ipananekue akldé miyagaunexaldixaki miñnuniñgaba, Jatetshi Aldunaga amak mimatshishaldiamak za miyakshishaldí.

Zujañguakue

Guatshak kaiga zúnake Jatetshi Aldunajaña kágubakue miyagaunexaldiamak sakígaba mimatshishatshak akldé janshibé jiba akbeyakue jiúñgulde miñmeyaldikue nzha.

13 ¹Akze, káguba zhekuauxa netshi kaugiañ kazukuaxaldiák, azhi Jateja guaklde uldeñkakuetshi kaugiañ jiaga kazukuaxaldiák, zujañguañkáalde nuxa naldakualdiake, axesé nuxa zukuakldazúnaka. Egaba jika ishkaldegatshak negamak nuxa axesé negakualdixa. ²Azhi Jatetshi Aldunajaña na gaunegakualdiamak Jatetshi múldigaba naldiñga zúnaldukshatshak nukañkaldamak kágubakuek zúnakbeñshaldiák jiaga, zujañguañkáalde naldakualdiake, zúñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. Azhi Jateja jigabá janaktuatuka mu zúñgisekui zúñgajieñgua, azhi saldiñga mikualdakue auxaga zúñkualdatshak jiaga, zujañguañkáalde naldakualdiake, zúñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. Azhi Jate muldetua alduna kishéñ zhinik ek “gexá agajueza guwá” akshishañkaldamak zúñkatshatshak jiaga,^h zujañguañkáalde naldakualdiake, zúñzaldagáldega nuxa naldakualdixa. ³Azhi jika agajueshkakuek ji zúñkaldauxa nuk akauwakualdiák jiaga, zujañguañkáalde naldakualdiake, axesé nuxa ishkaú zegaka. Azhi Duwe ipanañkaldéñ zhinik abúa ayoxaldixa zúnakuaxaldiake, egaba “wa” nuxa kajañgualdiák jiaga, zujañguañkáalde naldakualdiake, axesé nuxa shuigakualdiamak aké zegaka nakldá.

⁴Akze, kazujañguamak naldaldiake, sakí zúñkajanashatshak jiaga kabetixa naldakue, kágubakue juañ zaldaba kaxatshixa naldakue.

^h 13.2 Mt 17.20; 21.21; Mlk 11.23

Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, axautshikue sakígaba janshizhe agatsegatshak aldunaxá zũnzegagáldekue naldakue, “nas za nakzé nakldá” kaldeka naldasũnze, ni sekuazhikshañkálde naldakue. ⁵Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, kágubakue axabetazhálđiña na axaldaldakuamak axaldaldañkálde naldasũnze, axaldáñ za janshibé izhoxa niyañkálde naldakue. Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, jigabák zhinik nuxa axaña zũnzauldagálde naldakue, sha zũnakwane zhikjuizhanáaki izhoxañkálde naldakue. ⁶Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, ezukue sha ajanashane shalda zeñ zũnnegagábaki, namaklde ajanashatshak shalda zũnake zeñ zũñneka naldakue. ⁷Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, ezukue sakígaba ajanashaldíak jiaga, egaba kaxabetixa naldakue. Ekíga na, kazújañguamak naldaldiake, ubaña “sha atshanamak nakldá” jañguagábaki, “janshibé atshaldixaga shakldá” kajañguxa naldakue. Akze, kazújañguamak naldaldiake, sakígaba zũngatsegatshak jiaga, abá naldakí kabetixa naldakue.

⁸Akze, zújañgua zũnake ni mitsake naldaksá guazhíta. Ne, kaigabeñki Jatetshi Aldunajaña gaunegakualdiamak Jatetshi múldigaba naldíña ezuke nukshanamak kágubakuek kakbeñshixa nanaldixa, aldiweki ekí kakbeñsha naldaksá gualdixa. Ekibeña na, ai Aldunajaña kágubakue ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshixa nanaldixa, aldiweki ekí zukuaksha naldaksá gualdixa. Ekíga na, ai Aldunajaña ezuke jigabá shalda muegisekui akwashekuxa nanaldixa, aldiweki ekí akwashekua naldaksá gualdixa. ⁹Jinake ekí saldinaldixa naldakí. Kaigabeñki Jatetshi Aldunajaña auxaga mu zũngisekuakíña nakna, nauwa me zũnkualdi kizhuka. Ekibeña na, kaigabeñki ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldíña zũnaldukshanamak kágubakuek zũnakbeñshatshak jiaga, auxagaki zũnaldukshazhé, nauwa me nuxa zũnaldukshixa. ¹⁰Ne auxa zegatshigak zũnake, Jateja auxaga mu zũngisekui, zũñwashekuatshakna, kaiga ají Aldunaja nauwa, nauwamé mu zũngisekui, zũñwashekuxa juezhaksá gualdixa nakldá.

¹¹Ekibeña na, sukua nalgukueñgaki, sukua ga nuxa zukuakuge nanuge, sukua ga nuxa jañguge nanuge, sukua ga nuxa saldiña jañgui tuñkuge nanuge. Ne atema nexaldatshak zũnake sukua atshamak atshaki nuk mashá guanuge. ¹²Ekibeña, kaigabeñki speju atuasánate nukak katuatshak, muldetua atuasúñ atuakuamakbé nuxa kazutuñka nanaldixa, auxa zegatshak zũnake muldetua auxaga tuwa zũngajienaldixa. Kagik kizhogeñgaki Jate aldéñ shalda nauwamé nuxa zũñwashekuxa nanaldixa, auxa zegatshak zũnake aldéñ naldi katuatshak, auxaga zũñwashekuatshakna aldéñ zũngatsauxa kakuamakbeña jiak, nasũñ zhinik aldéñ agatsauxa zũnkualdaldixa nakldá.ⁱ

ⁱ 13.12 1Jñ 3.2

¹³Ne auxa zegagá nogeñgaki, Jateja maigua agatsalda ne na muldetua atshál za nogakue zunañañguxa. Aldéñ za zũngatsauxa alduna ishiji izhoxalga nogakue. Aldéñ za sakí janshizhe zũñkatshaldixa zũñmenane, “aiki zũñkatshaldixaga shakldá” za jañgui, jiaktualga nogakue. Zujañgualga nogakue. Ai maigua agatsalda nekuenga na, ezua agatsalda akldé akzeki zujañgua nakldá.^j

Mishjuizhaldegatshak Jatetshi Aldunaja sakí mimatshishakue

14 ¹Akze, zujañgual za minoxaldiamak miñgatsauxa kama ilshiji miñgualdí. Ekíga na, Jatetshi Aldunaja Duwe ipanane kueb miyagaunexaldiamak sha sha mimatshishaka miñgatsauxa miñnuni, miyakshishaldí. Aikuega na, ají múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek mimakbeñshaldiamak akldé giemiki miyakshishaldí.

²Jinake ekí miñmeyakí. Jatetshi Aldunajaña na ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, kágubakue axazguagagábaki, Jate axazguakshixa. Akze, ai Aldunajaña ezua aksaneshi zukuakshatshakna, jigaba muetsegazháne guakshatshak kágubaja nukazháka. ³Ekí ne, mitsake ai Aldunajaña ezua Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatshak zunañke, aldukaka nak aldunaldi akldé kama kakukshi, akldé akldéñga Jate alduna iyasha kakuiyakshi, jibañ tuatukakue agakuañneshiña kakbeñshixa. ⁴Akze, mieldeki Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, axaldáña aldunaldi akuiyakshaldiamak zukuakshixa. Ne mieldeki ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshaldíak zunañke, saldiña Duwe ipanane ajuizhaldekakuek aldunaldi kakuiyakshaldiamak kakbeñshixa nzha.

⁵Akze, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek saldiña mimazukuakshakue mimajañguge. Ne, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek akldé giemiki mimakbeñshakue ni mimajañgukú. Ekíki ezua na mishjuizhaldegatshak, kauwíj kaugiañ ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimakbeñshatshakna, aldunaxa muldetua kakuiyakshaminaka nakna, aiki ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshane guashiñki akldé zauñka. Naldatshak, ezua ai kaugiañ aldukazhék nukatshak ai Aldunajaña sakí guashi guaklde kágubakuek kakbeyaldiamak akwashekualdiák zunañke, zhualduxa aldunaxa kakuiyakshixa nzha.

⁶Gajakue, nas miñkabizhal neyaldatshak, ezua kaugiañ zukuagazhúgek Jatetshi Alduna nazukuakshaldiake, ¿sakí shi miñgaunekldaka na? Akze, mimíj kaugiañ Jateja ají Aldunakga aldéñ shalda mu nagisekui nakwashekuanamak miñmeyaldatshak, azhi ai Aldunajaña

Jatetshi múldigaba naldiña naldukshanamak miñmeyaldatshak, mimakuiyakshanaka. Azhi Jate shalda shi miñkaldiyaldatshak, mimakuiyakshanaka naldashá. ⁷Akze, jika azajuikak, kuizi azhi tuldumpa ajuigakuamak juigakí naldaldiák, ¿sakí shi ji meji ajuigatuka aldukaka na? ⁸Ekíga na, ezua tata ajuizhaldexaldiamake sakí nuxa agasjuigakue akuakldaldixa amak agasjuigazhá akualdiák, ¿sakí shi “juizhaldegakuká guxá nakbaldúk” aldukaldixa na?^k

⁹Ekibeña na, maiñ múldigaba aldukakak káguba axazguagakí minaldaldiák, ¿sakí shi ji akbeyabinuka aldukaldixa na? Aiki axesúñze nuxa mizukuaxaldixa. ¹⁰Akze, jai kagiki matshuwi zukuaxa nañga naldatshak, ezua ezua azakuagatshak ai akuekuejañki aldukakagaba. ¹¹Ne ezua naxazguagatshak nukakí naldaldikuae, eñki nasaná naldagálde, ni nas asaná naldazhúge nak aldukañkálde naldakualdixa. ¹²Akna maiñki Jatetshi Aldunaja sha sha gauneshi mimatshishakue miñnuniñgaba mizhekualdatshakna, akldé giemiki Duwe ipanaminekuañ mishjuizhaldegatshak, aldunaxa akuiyakshi mimatshisha akldé miñnuni miyakshishaldí.

¹³Akna juizhaldexabinoxaldiéñ, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshixak, jiak aldénga sakí guashi mimakuakshatuka miñwashekuakue miyakshishaldí. Ekíki kágubakuek kauwijí kaugiañ naldi miyakhbeyaldiamak. ¹⁴Akze, nas ezua kaugiañ zukuagazhúgek Jate axazguaxaldatshak, nají aldunake muldetua axazguashi gualdatshak, jañguakueñka zúnake axazguagakí. ¹⁵Guake, ¿sakí shi atshaldikue na? Jatetshi Aldunajaña ai kaugiañ zukuagazhúgek nazukuakshatshak, nají aldunaldiñki eñkaña Jate axazguaxaldikue. Naldatshak, jañgugeñka jiaga nají múldigabak naldi axazguaxaldikue. Ekibeña na, nají aldunaldiñki axazubeyaldikue. Naldatshak, jañgugeñka jiaga axazubeyaldikue. ¹⁶Azhi ai Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabáldek za Jate akldé akzamakga akzukui, “zeñ nzhakldék” akbeji mazukuakshaldíak, juizhaldegatukakuejañki aldukazhén na, “ekíga shi naldí” ma na agabeyazháka. ¹⁷Ekí Jatek “zeñ nzhakldék” janshibé akbeyabaldogatshak jiaga, axautshikueki aldunaldi kakuiyakshazhaldixa naldashá.

¹⁸Akze, naski Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuagazhúgek saldiña mimizhakaldak nazukuakshixa shalda Jatek “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁹Naldatshak, Duwe ipananekeugaba na juizhaldexaldatshak, Jatetshi múldigaba muldetua kagajienaldiamak, kauwijí kaugiañ naldi shi kaxaldiyaldikue za itshankuge. Akze, jatshiwa múldigaba me kauwijí kaugiañ naldi shi kaxaldiyaldatshak, matshuwi múldigaba (10.000) ai

^k 14.8 Atshak baxañ suldáukue axaukshakuká guxá janazhigatualdiamak tatak kaldaxaulka.

kaugiañ zukuagazhúgek aldukazhákak kakbeñkuge guashiñki akldé aldunaxa kakuiyakshanaka nak, ekí akldé atshaldikue nzha.

²⁰Gajakue, sukua akldegauxabé miñnegaksáni na, aldunaldi guildék guanekue akldegamak ga mijañgualdí. Naldatshak, ezua agatsalda zúnake, somá nóñgutseja sha atshakue muldetua aksúñzamakbe, maiñ jiaga minaldaldí.¹ ²¹Guatshak Jate, nauwijí Sáñkaldaja ají múldigabak ekí guaklde:

“Nají kuñbulduk kauwijí kaugiañ naldagáldek guiyaba
ishkaldukaldiamak,
san zaldakuek kakbeñshanaldikue jiaga
amak naxaldukazhádixa nzha.”^m

²²Akna Jatetshi Aldunajaña káguba ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, aldéña ekí zukuakshatuka Duwe ipanazhánekuek awatuñshixa. Ne Duwe ipananekeuek ekí awatuñshaldiamak zukuakshazhé. Naldatshak Jatetshi Aldunajaña ezuaque Jatetshi múldigaba naldiña nukshanamak kágubakuek kakbeñshatukaki Duwe ipananekeue aldéñ ekue naña izhuká awatuñshixa. Ne Duwe ipanazhánekuek ekí awatuñshaldiamak kakbeñshazhé. ²³Naldatshak Duwe ipanaminegaba mishjuizhaldegatshak, Jatetshi Aldunajaña na ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshatoxaldiéñ, Duwe shalda aksékie, azhi e ipanazhánekue eñkaga ajuldunatshakna, “ji kagabé alduna axaldegagáldekue ekí nekál!” miñguanaldixa. ²⁴Ekí ne, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña saldiñgak mimaldukshanamak ezua ezua mimakuakshatoxaldiéñ, Duwe shalda aksékie, azhi e ipanazhánekue eñkaga juldunaldini saldiña mimaldukshakna, “naski sha atshikuge nak guiyaba tuakue nagatsé tiuwi” zhikzuziji akldexaldixa. ²⁵Atshaga na aldunaldi ji ziñ me atshane jiaga, Jateja nuk mu agisekuatshakna, nuldu axayoshi Jate akldé akzamakga akzukui na, “Jateki namak giemi jai maiñ naña izhuka ne tiuwi” guaxaldixa nzha.

Duwe ipananekeue sakí ishjuizhaldegakue

²⁶Gajakue, ekí miñmeji nagatokugamakga na, Duwe ipanaminekuañ mishjuizhaldegatshak, ezuaque Jate akldé akzamakga miyakzukualdiamak miyaxazbeñka, ezuaque ají múldigaba shi mizhixa, ezuaque Jatejaña aldéñ shalda mu miñgisekuatshak amak miñguaka, ezuaque Jatetshi Aldunajaña na ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshixa. Ekí mimazukuakshaldinik, ai Aldunajaña na ezuaque sakí guashi guaklde mimaldukshanamak mimakuakshixa. Ekí juizhaldexabinoxaldiéñ

¹ 14.20 Alm 16.19; Ep 4.14 ^m 14.21 Is 28.11-12. Jateja juldiúke kasake ezua zhinik kauwijí kaugiañ kaxazguagatshak jiaga, aldukasúñ ní amak axajanashazhá. Akuñguéñ na, aldiwe zhiniki kauwijí kaugiañ naldazhék guiyaba ishkaldukaldiamak kakbeñshá.

sakígaba miyatshatshak, maiñgaba ataba atabañ aldunaxa miyakuiyakshaldiamak za atshakue miñgatsé.

²⁷Amak juizhaldexabinoxaldiéñ, Jatetshi Aldunajaña ezua kaugiañ zukuaxabínek mimazukuakshatshak, zhikldogamake mozhua azhi ak jiaga maigua nekueja za guagakue. Ekí miñguaxaldixa naldaldiake, ai Aldunajaña sakí guashi guaklde ezuake kágubakuek kakbeyaldiamak akwashekuane guagakue agatsaldaldixa. ²⁸Azhi sakí guashi guaklde Jatetshi Aldunaja ni ezuak akwashekuakí naldaldíak, juizhaldekldekueja nukandana agatsaldi guagagábaki, axaldáñ Jate axazguashi señgaba nuxa guagakue miñgatsé naldaldixa nzha.

²⁹Ekibeñga na, Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshtshak nukaminamak mozhua, azhi maiguak guagakue. Guagatogatsshake, juizhaldexabinukakuañki “¿Jatetshi Aldunajaña shi ekí guakshí?” guaji, muldetua agajañguakue miñgatsé. ³⁰Azhi amak guagatoxaldieña jiaak, Jateja ji miñmendana akzeshi ezuak mu agisekualdiak amak guaxaldiamak, guagatukaja niñkauwañki guagaksánakue agatsaldaldixa. ³¹Ekí miyatshatshake, ai Aldunajaña Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshtshak, saldiña naldi nukaminamak juizhaldekldekuek kakbeminaka naldaldixa. Egaba zhikldogamak ezuaja guashi saldikshatshak, mokue ezuaja, ezuaja guagakue. Ekíki saldiña minekuañ shi mitiyatshak, aldunaldi jiaga mimakuiyakshaldiamak. ³²Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshtshak kágubakuek mimakbeñshixakuañ axaldáñ zhiksanebinaka, nakna mitsá zegatshak guagakue nake jiaktuminaka. ³³Akze, Saldiña netshi Jateki señgaba zhe noxa, atshakuauabe atshátshi jate izhogakna, saldiña duldashabinukagaba izhgitamakuñga juizhaldegakue mimajañguazhé nakldá.

Akna, Duwe ipananeke san san kuíbulduldi izhajuizhaldegamak agatsaldiña, ³⁴maiñ jiaga mishjuizhaldegatshak munzhikuejañki iwati naldakí sunjá, aldukaté nogakue kagatsé. Ai shalda guashiña na Jateja jian izhoxa guiyaba zuñkabajanek guagamakga, munzhikuejañki “sanekakue janshibé ni naksanexaldí” itshanakue kagatsé. ³⁵Akna, juizhaldexabinoxaldiéñ jigabá akuagatshak, munzhija izukandanaña akzexaldiake, aiga izukagábaki ajuxa asewák akldukakue agatsé. Azhiajuizhaldegatogéñ iwatiñga izukaldiak, jiwak zalda naldaldixa.

³⁶Sakí juizhaldegakue miñmeyanuge ipanasúñ miñzexaldiake, ekí miñkualdakue: Maiñ zhinik nuxa Jatetshi múldigaba awaxani awaxani neyapanazháne, ni maiñ za ai ipanazhámine. ³⁷Ne, mieldeke Jatetshi Aldunajaña ají kamakga mimatshishixá, azhi Jatetshi múldigaba naldiña mimaldukshtshak kágubakuek mimakbeñshixá mitshankakuek, jejié guiyaba miñmeñkugéki nauwijí Sánkaldá Duwe Jesúja niuwi miñgé zhuxaña ne miñkualdakue miñgatsaldashá. ³⁸Akna

mieldejañki ai ipanakí naldaldiák, ake jiak, maiñ zhinik ji miñgabeñká kagipanakue miñgatsaldakí.

³⁹Ekí nakna, shui gajakuañ, Jatetshi Aldunajaña ají múldigaba naldiña mimaldukshanamak kágubakuek mimakbeñshaldiamak miñnuniñgaba Jatek miyakshishaldí. Naldatshak ai Aldunajaña ezuaque ezua kaugiañ zukuagazhék zukuakshatshak, “ekí negasé nibatú” kaxaldeshi kagitamakuagába. ⁴⁰Guatshak mishjuizhaldegatshak azhi jigaba miyatshak atshakuamak, zhikldogakldegamak za miyatshaldí.

Duwe Jesú shuane nalgué mokue izhgate

15 ¹Gajakue, Duwe Jesú zunekwane miñmeyaldatshak namak jañgui ipanaminéñ zhinik na, Duwek alduna ishalga, abá naldakí amaga zhekualdabinuka. Nak shi miñkaldiyangamakga, kaiga mokue be miñgisekundana nzhakzék. ²Atshak Duwe zunekwane miñmeyaldatshak ipanaminamakga, abá naldakí miñgatsauxa namak jañgualga mizhekualdaldiakna, Jate minkualdaldixaga. Azhi amak jañgualga noxabiñsá miñgualdiák zúnake, ake, axesé nuxa namak jañguamine naldaldixa nzha.

³Akze, Duwe shalda akldé akzé shi naxaldiyanamakbeña shi miñkaldiyange: Jatetshi múldigabaja zexaldixa guashi sezhekldamak Duwe Jesú Zunekualkaki sha katshixa zunesabiji, zúñkabetaldiamak shuizhá guane.ⁿ ⁴Shuigueni shuanekue abexaldixa janagatuneñka abexá guane nalgué, maiguake Jateja mokue izhgaldakshá, ai jiaga ají múldigabak sezhekldamakga zekldé.^o ⁵Duweki amak izhgaldaguenik Pégulduk^p akizhañkañguenik na, aldéñ 11 shaxaldiyatonekuek jiaga kakizhañká.^q ⁶Guñgueniki matshuuwi aldéñ ipananekekuek 500 zuxaita nekuek ajuizhaldegatoguén jiaga kakizhañká. Ekí akizhañkanekue naki auxaga beña ashekualdalga aldogatshak, anuñkamé nuxa na ashuá guanekekue. ⁷Aikuek kakizhañkañguenik na, Santiakuk^r jiaga akizhañká guñguenik, aldéñga ají múldigaba guaxal kakaxaldixakue izhgakuxanauxa kakizhañká.

⁸Guñgueni aldiwan zúnake nas nakizhañká. Amak nakizhañkatshak, ezuaque abisajañ kakukshanamakga nakukshazháne naldatshak jiaga ají naldekshi, abisajañ nakukshane.^s ⁹Akna ají múldigaba guaxal zúnakaxanekuañ, naski aguáñ giemi nakzé itshankuge. Ni kágubakueja “eñki Duweja ají múldigaba guaxal gaxane nakldá” nakuagakue jiaga naldazháka. Jinake naldakí. Duwe nakizhañkagá nogueñgaki, aldéñ ipanane Jatetshi nekldekue guiyaba katuñshiñgaba izhonanuge nak.^t

ⁿ 15.3 Is 53.5-12 ^o 15.4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Ajsh 2.24-32 ^p 15.5 Lk 24.34. Pégulduga na Sepa. ^q 15.5 Mt 28.16-17; Mlk 16.14; Jñ 20.19 ^r 15.7 Jalde Santiakuki Duwe Jesútshi aldani. ^s 15.8 Ajsh 9.3-6 ^t 15.9 Ajsh 8.3

¹⁰Ekí izhogukué jiaga Jateki éegaba guañ najañguñguakna, ají múldigaba guaxal nakaxaldiamak nezhgakuxane. Ekí guañ najañguatshak axesé nuxa najañguazháne. Akbiñgaki, saldiñga Asukuátshi múldigaba guaxal gaxanekue zhakldé jiba axatshiji izhokuge. Naldatshak, nasgaba nají kama na nuxa ekí jiba axatshagábaki, aldéñga éegaba guañ najañguatshakna, amak axatshaldikuamak kama nageka.

¹¹Akna mielde naldaldí, nas azhi ezua Duweja ají múldigaba guaxal zúnakaxanekuañga e shalda kabiñmeyatshak, zhualdixañgaba aldén shalda kabiñmeyatshakna, aiga namak jañgui ipanamine naldashá.

Jateja shuanekue izhgaldakshaldixa

¹²Guatshak “Duwe Jesús shuiguenik Ajateja mokue izhgaldakshá guane nzha” shi miñkaldiyañkalde ne, ¿sakí zhinik shi ezua minekueki “Jateja shuanekue mokue kezhgaldakshazháldixa nakldá” minék? ¹³Azhi shuanekue mokue izhgaldaxa naldakí guashiñki, ake, Duwe Jesús shuigueni jiaga izhgaldagazhá guane naldataldé. ¹⁴Azhi Duwe shuigueni Jateja izhgaldakshazhá guane guashiñki, ake, Duwe zúnekuane kakuaka axesé nuxa ekí gakuaka zegaka. Ekibeñga na, ake, axesé nuxa Duwe alduna ishamine naldataldé. ¹⁵Ekí naldiñguashíñki, ake, Jate shalda naldagálde nuxa kakuaká zegaka. Akbiñgaki nasuñki “Jateja Asukuá Duwe Jesús zúnekualdaldiamak shuigueni izhgaldakshanamak nakldá” gakuaka nak. Ne shuanekue mokue izhgaldaxa naldakí guashiñki, ake, Jateja Asukuá Duwe jiaga izhgaldakshazháne naldaka. ¹⁶Akze, Jateja shuanekue mokue izhgaldaksha naldakí guashiñki, ake, Asukuá jiaga shuane nalgué izhgaldakshazhá guane naldataldé. ¹⁷Azhi, Duwe Jesús minzabiyaldiamak shuigueni Jateja izhgaldakshazhá guane guashiñki, ake, axesé nuxa alduna ishamine naldataldé. Ai zhinik na, ake, Jateja sha atshamine miñgatsaldalga nuká mimatuñkaga naldaka. ¹⁸Ekíga na, Duwe shuigueni mokue izhgaldagazhá guanaldíñki, ake, mieldekueki kekualdaldiamak alduna iyashiji shuanekueki guiyaba tu za nogakueñka izhogakue kagatsegakaga naldashá. ¹⁹Ne nasuñ kagik kizhogeñgaki Duwe Jesús kipanatshakna, “jékaldaxa janshizhe zúñkatshaldixaga shakldá” jañgui, jiaktuwi kizhuka. Ekí naldagálde nuxa jiaktú noñkalde guashiñki, nasuñki saldiñga kágubakue zhakaldak “shkuuna, naldagálde ekí ji atuñká” zúñkajanaka naldashá.

²⁰Naldatshak namakldeki Duwe Jesús shuigueni mokue izhgate guane nakldá. Ekí Duwe misha mokue shuigazhíta kasaklde Jateja izhgaldakshane nakna, saldiñga Asukuá ipanañkaldekuañki shuigakualdinik ekíga zúneshgaldakshaldixa ne awatuñshixa nakldá. ²¹⁻²²Kasak zalda nauwibama Adán sigí ezua mék zhinik shuixa naldapanane,^u nakna káguba katshekuauxa, atukuakuañki ekíga shuigakue zúñgatsaldapanane.

^u 15.21-22 Gn 3.17-19; Alm 5.12-21. Adán sha atshiñguéñ zhinik shuixa naldapanane.

Ne Duwe Jesú ixagabaldekilde ezuamék zhinik zúnake izhgaldaxa naldapanane, nakna saldińga e ipanańkaldekuańki shuigakualdinik ekíga izhoshińga zúnehokshaldiamak zúnehgaldakshaldixa. ²³Naldatshak Jateja shuanaldixakue zhikldogamak, janaktunamak za kezhgaldakshixa. Akna, Asukuá Duwe Jesú misha kasakilde izhgaldakshá guane. Gualdinik e mokue zúnakuxal natgatshak zúnake, aldéń ipanańkaldaldixakuań zúnehgaldakshaldixa nakldá.

²⁴Gualdinik Duwe Jesúja Ajate aguldińkakue, saldińga sanék gua niuwi axaldekue, sakígaba sanekakue, saldińga kama axaldekue, muldetua nuk kagubiya, kama kekugatshakna auxa zexaldixa. Atshakna aldéńga saldińga sanexa na nahauxaki Saldińga netshi Jate, Ajatejańgaba sanexaldiamak agexaldixa. ²⁵Akze, aguldińkakue Duweja muldetua auxaga kagubiyagá noxaldieńgaki aldéń zańga sanexalga nogakue agatsaldaldixa. ²⁶Ekí aguldińkakuek saldińga agubiji na, aldiwe zúnake shuixak jiaga agubiyá gualdixa. Ekíki shuixa naldaksá gualdiamak. ²⁷Akze, Jateja ají múldigabak guagamak Asukuá Duwe Jesúki saldińga aksanekshanegaba gualdixa. ^xNe Jateja amak Asukuák za saldińga aksanexaldiamak niuwi agexaldixa guagatshake, aldéń jiaga aksanexaldixa guashińki guagakí. Aldéńga na Asukuájańgaba aksanexaldiamak niuwi agexaldixa. ²⁸Akna Asukuá Duwe Jesúkgaba amak saldińga aksanekshanegaba nekshatshak zúnake, aldiweki Asukuája naldińga “Najate, ma maldaksanexaldixa nzha” axaldexaldixa. Ekíki Saldińga netshi Jateja aldéńgaba za muldetua saldińga, saldińga zhiksuine aksanekagaba izhoxaldiamak.

²⁹Guatshak shuanekue izhgaldagazháldixa nake, ¿jinak shi ezuakueki Duwe Jesú ipanaldinik nik kajaukshagá ashuane ne, anuńka minekueki ekue tsaldi nik mimajaukshixa na? Akze, Jateja shuanekue kezhgaldakshazháldixa nake, ¿jinak shi kauwitsaldí nik mimajaukshixa na? ³⁰Ne nasuń Jate zúnehgaldakshazháldixa nake, ¿jinak shi Duwe shalda niuwi akbaja naldakí naki zúnakuashi zúnakuí jiaga izhonazúnaka kitshán?

³¹Gajakuań, maiń nauwiji Sáńkaldá Duwe ipanamine shalda agubisha zeń nakldekaki namak. Jiak, ekíga na, naski niuwi neyauxa “¿Duwe aguldińkakue kaigaki nakuaxá suńa gualdí?” nakldeka jiaga namak. ³²Akze, kuíbuldu Epesuxa aguldińkugekueki, béyakze simalduna sha makuakue jana nekue sha nakuí naguabiyazháldiamak kama ilshijińgaba izhonuge. Akna kágubaja jańguamake, shuigakualdinik izhgaldaxańkaldáaldixa namak nanake, axesé nuxa ekí agatsaldi abetanuge naldaka. Ekí guashińki,

▼ 15.25 Sal 110.1 w 15.26 Aux 20.14; 21.4 x 15.27 Sal 8.6

akuagamake ake, “nauwa axaña shuigakualdixa nakna, zeñ zũñeshi izhogakualdiamak egaba zaji, zũtushi kuizizhoshí” guakldaka.^y

³³Naldatshak ni meja naldagálde nuxa ne jian mimajañgushakue itshanabináldi. Namakga ekí akuaka: “Ma jian mizhuka ne kutám atshixakue axabaldexaldá guamaldaldixa, ekue agastuwiñki ajanameña atshamildaka.”^z ³⁴Akna mokue jañgua miñgatsahamak jañgua xaldeki sha atshá maja miñgualdí. Akze, anuñka minekuañki Jate me ne muldetua miñsúñ jana naldagálde mijañguxa. Ekí miñmeyakue nagatsé shaldaki jiwak miñzegakue naldashá.

Abuá sakí agatsé izhgaldaxaldixa

³⁵Guatshak ezuaque ekí izukaminaka: “¿Sakí amak shuanaldixakue izhgaldaxaldixa ne? ¿Abuá sakí agatsé na izhgaldaxaldixa ne?”

³⁶Muldetua jañguazhaldíña na ekí izukaminaka. Akze, zulda nixaminaldixa, munaldiamak axáñ misha galdunakue agatseka. ³⁷Akna, ebi^a azhi jigabá minigatshak, agatsamak agatsék guanega nixabíne, zulda nuxa minika. ³⁸Gualdini Saldíña netshi Jatejaña na saldiña zulda sakí agatsé munaldixa janaktunamak sha sha agatsé za muñguxa naldashá. ³⁹Ekibeña na, saldiña jai kagik benekuetshi abuá zhuajanañgaba agatsaldagálde. Akna, kágubatshi abuága béyakzetshi janamé agatsaldagálde. Ni nubátshi abuága pikáutshi janamé agatsaldagálde naldashá.

⁴⁰Akna jigaba kagik zalda benekue, kagik izhoxaldiamak janshagatsegaba abuá kaxaldé. Naldatshak alnobaxa zaldakueki exa izhoxaldiamak sha agatsekue naldatshak jiaga janshagatsegaba ne.

⁴¹Akze, alnobaxa zaldakuegaba zhuajana agatsé muñshí zaldaba izhuka naldazhékue naldatshak jiaga, janshagatsega zũtuñkakue. Akna, niuwiki zũtuatshak janshagatse zũtuñka. Saxaki nauwa sha zũtuatshak jiaga, janshagatsega zũtuñka. Zumeya jiaga stuatshak nauwa sha zũtuñka. Zumeyakuegaba jiaga ezua, ezua sha sha stuatshak janshagatsegaba zũtuñkakue naldashá.

⁴²Ekibeña na, nasũ shuigakualdinik Jateja mokue abuá abisa na zũnezhgaldakshatshak, ai abuáki sha agatsé zũngexaldixa. Kaiga abuá zũñkaldeki, kashuigatshake galdunaldixa. Ne Jate mokue zũnezhgaldakshatshak zũnake, abuá abisa ni mitsák shuigazhíta ni galdunazhíta naldaldixa. ⁴³Akze, kaiga abuá zũñkaldeki kashuigatshak, nusa agatsék, kama akualdaksá guane nuxa kagi iyashaldixa. Guanaldixa Jateja mokue abuá abisa zũxaita janshagatse, kama akué na zũnezhgaldakshaldixa nakldá. ⁴⁴Akze, nasũ kashuigatshak abuáki kagik izhogakualdiamak zũñkazauñka nuxa kagi iyashixa. Guanaldixa

^y 15.32 Is 22.13 ^z 15.33 Pr 13.20; 22.24-25 ^a 15.37 “trigo”

Jateja mokue zunezhgaldakshatshak zunake, abua abisa jekaldaxa izhogakualdiamak zunigexaldixa nzha.

Akze, jai kagik izhogakualdiamak abua zunikaldamakbeña na, jekaldaxa izhogakualdiamak jiaga abua zunikaldaldaldixa naldashá. ⁴⁵Ai shaldaga na ekí sezheklde: “Kasak zalda káguba nauwibama Adán Jateja gauwatshaga kagik izhoxaldiamak be akzukuá guanane.”^b Guane nalgué, Duwe Jesús zunake aldunaxa abisajañ zunakukshi, izhoshiña zunezhokshapanane. Akze, Duwe Jesúki aldiwe Adán ne akuaka. ⁴⁶Naldatshak axán misha abua izhoshiña izhogakualdiamak zunikaldaldazhé. Ne axán misha abua jai kagik izhogakualdiamak zunikaldaldaldinik na, abua jekaldaxa izhogakualdiamak zunikaldaldaldixa. ⁴⁷Akze, Jateja kasak káguba nauwibama Adán gauwatshake, ají abuáki kagiga nuxa gauwane. Guane nalgué, galdeniñki Duwe Jesús zuna jekaldaxa zhinikga kagik naklde. ⁴⁸Akze, nauwibama Adántshi atukuakuegaba kaldakna, abuáki kagik zalda za zunikaldé. Ekibeña na, Duwe Jesús jekaldaxa zaldaja abisajañ zunakukshane, exa zalda nekalde nak, aldén janaña abuáki jekaldaxa zalda za zunikaldaldaldixa. ⁴⁹Ekíga na, jai kagik kizhogeñgaki nauwibama Adántshi abua janamé agatsé kagik zalda zunikaldé. Ne niuwizhíne zunake abuáki Duwe Jesús janamé agatsé jekaldaxa zalda zunikaldaldaldixa nzha.

⁵⁰Gajakue, ekí miñkualdakue miñmeyaldikue: Jai kagik izhogakualdiamak abua zunikaldé shuixaldixaki Saldiña netshi Jate aldéña sanegatogeñka juldunazháka. Akze, abua zunikaldeki, jekaldaxa ni ji galdunazhéñka juldunazháka. Jinake naldakí. Kashuigatshake galdunaldixa nak. ⁵¹Guatshak Jateja ezua mu zunigisekuazháne ne, kaigaki mu zunigisekuane miñmeyaldikue nukaté nogwíñ: Duwe Jesús ipanañkaldaldixakuañ auxañgaki shuixañkaldáaldixa, naldatshak saldiña abua abisajañgaba zunayushaldixa. ⁵²Akze, mitsá zegagá, kubis me zunzegatshake abua abisajañgaba zunayushaldixa. Atshake auxa zek guxá guashi, tata negatshake, saldiña Duwe iyapana ashuanaldixakueki ubán abua abisajañ ashuigazhíta naña ayushane kezhgaldakshaldixa. Ekíga na, Duwe iyapanane be noxaldixakue jiaga abua abisajañ ayushaldixa nzha.^c

⁵³Akze, kaiga jai kagik abua zunikaldeki galdunaka nakna, abua abisa ni mitsák jiaga galdunazhítak ayushakuega naldaldixa. Ekíga, jai kagik abua zunikaldeki shuigaka nakna, abua abisa ni mitsák shuigazhítak ayushakuega naldaldixa. ⁵⁴Amak Jateja nauwijí abua shuigaka, galdunaka, abua abisa ni mitsák shuigazhítak ni galdunazhítak zunayushatshak zunake, ekí sezhekladamak zexaldixa: “Saldiña netshi

^b 15.45 Gn 2.7 ^c 15.51-52 1Ts 4.15-17

Jateja shuixak agubiyá guanéñ zhinik na, shuixa naldaksá gualdixa nakldá.”^d ⁵⁵ Akna ekí guakldazunaka:

“Kaigaki shuigakue zũngatsaldaksá guakna shuixa zũngubiyazhaldixa nakldá.

Shuixa zũngisalshazháka nakna, ¿jinak shi shuixa zhe zũnzukualga noxaldixa na?”^e

⁵⁶ Shuixaki jinak zhe zũnzukuxa naldakí. Jatejañga jian izhoxa guiyaba zũnkabajananeja guagamak axatshakí kaldaldaldíák, kashuigatshak sha katshixa ilzabiyakualdiamak zũngatsaldaka zũnkuega nak. ⁵⁷ Naldatshak Jateja nauwíjí Sáñkalda Duwe Jesú sha katshixa shalda zunesabiyal shuixaldiamak gaxanéñ zhinik na, Jateja shuixak agubiyatshak zhe zũnzukuaksá guane. Akna, Nauwijatek “zeñ nzhakldék” za kuizakbejí.

⁵⁸ Shuí gajakuañ, ekí namak nakna ijuldunagába, abá naldakí Duwe Jesúk za agapa neyal minoxaldí. Nauwíjí Sáñkaldaja sakí miyaxazauwaldixa mimezhgakuxanamak miñgatsauxa akldé akldénga axazauwal za minoxaldí. Akze, “nauwíjí Sáñkalda aldéñ zũnajañguamak axazauwatogakualdiakga, ni mitsák axesé nuxa jiba axatsháñkalde zegazhíta shakldá” miñkualdakue nzha.

Paldata juizhakuakue

16 ¹ Guatshak Duwe ipananekue miyagaunexaldiamak paldata juizhakuakueki,^f Duwe ipanane Galdasiaya zaldakuega sakí juizhakuakue kakbeyanugamak agatsaldiñga mijuizhakualdí. ² Semana akldañkajauxa, dumiñkuk niuwañki, maiñ ezua, ezua kasa mizhgauwaxabé mitsá miñgexaldixa janaktuakue. Ekíki exa neyaldatshak, kaiga guana janaktuapanakue miñgatseshi guakuak. ³ Guanaldixa amak neyaldatshake, Jeldusaldéñka zaldakue miyagaunexaldiamak juizhakuamine, maiñga mozhua sigíkue izhgakuxaminaldixakueja exa awaldeyaldiamak kakaxaldikue. Kakaxaldatshak, kalta jiaga kekauwaldikue, ai uldeyatukakue “me ne” kakualdi muldetua keyapanaldiamak. ⁴ Atshak nas jiaga neyakuega nagatsé atualdikuák, naxapa aldeyaldixa nzha.

Pábuldu sakí atshaldixa

⁵ Guatshak jai zhinik miñkaldeyaldatshak, Masedoniaya zuxaitikuge exa zaldakue misha kaxabizhaldikueni mimatuál neyaldikue.^g ⁶ Exa miñkaldeyaldatshak, saigaba nauwa anuñka sũna izhoxaldikú. Azhi níxalda zegatoxaldieñki maiñ na amak sũna izhoxaldikú. Ekíki exa zhinik awaxani neyapanaldatshak, jiũnguldak nagajuezhaldixa

^d 15.54 Is 25.8 ^e 15.55 Os 13.14 ^f 16.1 Alm 15.25-26; 2Kt 8.1-24; 9.1-15
^g 16.5 Ajsh 19.21

minagaunexaldiamak. ⁷Akze, miñgapakualdagába egaba zúxaita me neyakue nakldegazháldi na, nauwijí Sáñkalda ekíga najañgualdiake, anuñka miñgapakualdaldikue nzhakldék. ⁸Naldatshak jai Epesu izhoshiñga, nasanákué izhajuizhaldeká ldiuwañ Pentekosté^h zúxaitakíñgaki jaiga izhoxaldikue. ⁹Jinake naldakí. Jai zaldakue matshuwi Duwe Jesú zúnekuane shalda aldukandana kakzeshi guaté tuñgakna, abaldikuake Duwe iyapanaka nak. Naldatshak Duwe shalda amak guagazháldikuamak nagitamakuxakue matshuwi zheñga nzhok.ⁱ

¹⁰Guatshak Timuteyuki^j nas na askuiñga nauwijí Sáñkaldatshi jiba atshixa nakna, eñka mimatuál neyaté mutualdiák, zeñ akldék izhoxaldiamak muldetua ipani miñgualdí. ¹¹Ni meja aguáñ izhbashíñga axatshakue agatsaldazháldi. Ekí guagábaki, mokue exa zhinik natuál nagatshak aldunaxa señgaba akzeshi naxaldiamak, ji agajueshka jiaga agaunegakue. Naski Duwe ipananekue juizhi jaiga jiaktuaté nzhokú.

¹²Nauwikaja Apuldu zúnake Duwe ipananekue juizhi mimatuál neyakue agakuañnexaldatshak jiaga, kaigabeñki neyasúñ akzeshi neyazháldixa. Ne mitsák neyaka tuatshak mimatuál neyaldixaga ni guak.

Aldiwe kakbene

¹³Muldetua uba neñsha guamine, abá naldakí Duwe Jesúk za alduna ishalga mizhekualdaldí. Duwe shalda jibañ tuakue miñgatsaldaldíák jiaga, zhe miñzek naldakí Jateja aldunaxa kama miñgenek mizhoxaldí. ¹⁴Saldiñga sakígaba atshabinoxaldieñ, kágubakue kezhgajañgui za miyatshaldí.

¹⁵Guatshak eñgui Akeya baxe zaldakue Estépana tshuk zaldakue mishañga na Duwe iyapanguenik, e ipananekuek kagaunexaldiamak kagatsauxa jiba ajanashijiñgaba za izhukakue miñkué.^k Akna gajakuañ, ekí miñgakuañnexaldikue: ¹⁶Estépana tshuk zaldakue na, saldiñga ekue janameñga Duwek za agatsauxa axazauwi jiba ajanashixakue na “janshibeñga ni naksanexaldí” kajañgui kaxabetakue.

¹⁷Naski Estépana, Pultunatu, Akaiko natuál aldaklde shalda zeñ ni nakldék. Maiñ naldí natuál nagazhámine naldatshak jiaga, kauwizhéñ naxaldagatshak maiñga minaxaldaká jana nakzeklde. ¹⁸Akze, kauwizhéñki aldunaxa zeñ miñgazukui, mimezhiksekushamakbeñga, aldunaxa nezhihsekushá. Akna kauwizhéñ janamé nekue muldetua kaxabetakue miñgatsé nza.

¹⁹Asia baxe, Duwe ipananekuega san san izhajuizhaldekakue mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák. Akilda, Paldiska,^l kauwijúk

^h 16.8 Pentekosté akldé mikualdaldiamake Akldé migajienaldiamak guageñka niyakue.

ⁱ 16.9 Ajsh 19.8-10 ^j 16.10 1Kt 4.17 ^k 16.15 1Kt 1.16 ^l 16.19 Ai Paldiskaga na Paldásilda jiaga akuaka.

izhajuizhaldekakue juizhi mimijanameña nauwíj Sáñkalda Duwetshi nekldekue nak matshuwi mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák.^m

²⁰Ekibeña, saldiña jai zalda Duwe ipananekeje jiaga mimajañguxa miñmeyakue ni mimakuák. Maiñ Duwe ipanaminekuañgaba mitsák miyatuatshak, ajañgui mual za mishkazguaxaldí.ⁿ

²¹Guatshak jalde kaltak “mimajañguge” miñmeji asuxake naxáuxaldak naldi miñgitsuñgualdikue.^o

²²Guatshak mieldekejeañki nauwíj Sáñkalda Duwe Jesús izhgajañguagálde naldiák, Jatejañki zeñ kajañguazháldi, guiyaba shi katuñshí. Nasuñki “nauwíj Sáñkalda Duwe Jesús, mijá maldaxaldí” kuizakbejí.

²³Nauwíj Sáñkalda Duwe Jesús atemajañ éegaba guañ mimajañgualga shi noshí. ²⁴Saldiña Duwe Jesús najanamé mimekuanekuañ mimajañguiñgaba ni gukú. Ekíga shi naldí.

^m 16.19 Ajsh 18.2 ⁿ 16.20 Juldiú sanákueki ishkazakuaxaldiamake waxak nauwa alduzguxa. ^o 16.21 Pábulduja jalde kalta ají káuxaldak naldi gauwazhá, ezuak gaushane naldatshak múldigabaki ajíga.